

SÓC SORD, I QUÈ?

El món de la
sordesa i tot el
que comporta de zero a divuit anys

Laia Comas

2n Batxillerat C

Maristes Valldemia

Tutora: Núria Real

Gener de 2011

No hauria pogut escriure aquest treball sense l'ajuda de dues persones essencials: l'Anna M^aComas, i molt especialment la Montserrat Gómez, per la paciència sabiesa, ajuda i confiança.

Moltes gràcies, de veritat.

ÍNDEX

1. Introducció	1
2. Història del col·lectiu sord	4
3. La sordesa	9
3.1. L'òrgan auditiu	9
3.1.1. Oïda externa	10
3.1.2. Oïda mitjana	10
3.1.3. Oïda interna	11
3.2. Tipus de sordesa	12
3.2.1. Tipus de sordesa segons el moment d'adquisició	12
3.2.1.1. Sordesa prelocutiva	12
3.2.1.2. Sordesa postlocutiva	12
3.2.2. Tipus de sordesa segons el grau de pèrdua auditiva	12
3.2.2.1. Deficiència Auditiva Lleugera (DAL)	12
3.2.2.2. Deficiència Auditiva Mitjana (DAM)	13
3.2.2.3. Deficiència Auditiva Severa (DAS)	13
3.2.2.4. Deficiència Auditiva Pregona (DAP)	13
3.2.2.5. Cofosis	13
3.2.3. Tipus de sordesa segons la localització de la lesió	14
3.2.3.1. Sordesa de transmissió	14
3.2.3.2. Sordesa de percepció neurosensorial	15
3.2.3.3. Sordesa mixte	15
4. Detecció del dèficit auditiu	16
4.1. Prova mèdica de detecció del grau de dèficit auditiu	16
4.1.1. Interpretació dels resultats d'una audiometria	18
5. Acceptació per part dels pares	20
6. Capacitats cognitives i sensorials dels nens sords	22
7. Ajudes individuals	24
7.1. Implant coclear	24
7.1.1. Parts de l'implant coclear	24
7.1.1.1. Part externa de l'implant	24
7.1.1.2. Part interna de l'implant	25
7.1.2. Inconvenients dels implants	25

7.2. Audiòfon	27
7.2.1. Models d'audiòfons usuals	29
7.2.1.1. Audiòfons d'inserció profunda	29
7.2.1.2. Audiòfon intrauriculars	29
7.2.1.3. Audiòfon retroauricular	29
7.2.2. Inconvenients dels audiòfons	29
7.3. Emissores de freqüència FM	30
8. CREDA	31
8.1. Recursos Educatius	32
8.1.1.1. Tipus de centre	33
8.1.1.2. Centres d'educació ordinari	33
8.1.1.3. Centres d'educació especial	34
8.1.2. Modalitats d'educació	34
8.1.2.1. Modalitat oral	34
8.1.2.2. Modalitat bilingüe	35
8.1.3. Divergències entre les dues modalitats	37
9. Llengua de signes	38
10. Associacions	41
10.1. FESOCA	41
10.2. ACCAPPS	41
10.3. AICE	42
10.4. APANSCE	42
10.5. LENCOVIS	42
11. Dificultats	43
11.1. Dificultats en la vida diària	43
11.2. Dificultats de relació social	45
11.3. Dificultats en l'àmbit laboral	47
11.3.1. Clau empresarial	47
11.3.2. Clau formativa	50
11.4. Ajuts a algunes d'aquestes dificultats	51
12. Seguiment del cas d'un sord bilingüe	53
13. Conclusions	57
14. Bibliografia	59

15. Annexos	63
Annex 1: Audiometries i visita a l'hospital de Mataró	64
Annex 2: Jornada del dia dels sords	70
Annex 3: Visita a l'escola Tàber	74
Annex 4: Visita a l'escola Tres Pins	79
Annex 5: Notícia de la llengua de signes catalana	83
Annex 6: Entrevista de la Vanguardia d'un Eurodiputat sord	85
Annex 7: Fotografies d'ajuts al habitatge i en la vida quotidiana	90
Annex 8: Entrevistes	92
Annex 9: Vídeo de la vida d'en Pere	101

1. INTRODUCCIÓ

Tinc un amic que es diu Pere. En Pere té dos anys més que jo, té uns pares, una família que l'estimen i una vitalitat que impressiona; sembla la descripció de la majoria de joves de la seva mateixa edat. Però hi ha una diferència, en Pere és sord.

Conec en Pere de tota la vida. Es podria dir que des de que vaig néixer, per tant la sordesa o hipoacúsia no és una cosa que em vingui de nou, de fet em resultava fins i tot estrany que hi haguessin persones que desconeguessin coses d'aquest món que per mi eren normals.

Quan vaig haver de seleccionar un tema pel meu treball de recerca, la veritat és que la sordesa no va ser el primer que em va venir el cap, de fet, ni se'm va ocórrer en aquell moment. No va ser fins bastant després, que un matí em vaig llevar i de cop, vaig reflexionar sobre com en Pere havia arribat a aprendre a escriure o a llegir sense poder escoltar. Tampoc sabia quan ni com s'havien adonat adonat en un principi de que en Pere era sord, ja que a simple vista, és un noi de divuit anys normal i corrent com la resta.

Així que vaig triar aquest tema per aquest motiu, crec que és un tema que cal donar a conèixer, ja que la majoria de la població coneix la superfície de la sordesa, però en realitat no sap com és el col·lectiu sord ni el que comporta una pèrdua de la capacitat auditiva; no només a la pròpia persona, sinó també a la família i l'entorn.

L'objectiu que em vaig proposar en un principi era aprofundir en el col·lectiu sord, observar i crear una activitat que facilités l'integració en la societat. Però a mesura que vaig anar aprofundint, vaig adonar-me que aquest objectiu era erroni, el col·lectiu sord, avui en dia, està compost per dos pensaments molt diversos i cap dels dos busquen una integració, sinó una acceptació per diferents mètodes que els permeti viure amb les mateixes facilitats que una persona oient.

Crec, que aquesta acceptació només es pot aconseguir per mitjà del coneixement; sense conèixer el procés que s'ha de viure ni les dificultats,

recursos i opinions que existeixen no es pot aconseguir que persones que no hagin tingut mai un contacte en primera persona amb persones que pateixin una pèrdua auditiva important puguin arribar a entendre la seva vida ni les seves reclamacions.

És per aquest motiu que l'objectiu que busco en aquest treball és explicar tot el procés que viu una família des del moment que té un nen sord amb la finalitat que el lector pugui arribar a aproximar-se més en aquest món i que si alguna vegada sent a parlar d'uns pares que han de prendre la decisió sobre quina escola ha de portar el seu fill sord, o veu parlar una persona en llengua de signes, o fins i tot arribar a tenir una conversa amb una persona sorda, la qual és possible que pugui sentir, almenys no s'estranyi ni pensi "*mira no sabia que les persones sordes siguessin capaces de parlar!*", o altres pensaments fruit del desconeixement.

La limitació més gran en que m'he trobat ha sigut amb la part més mèdica del meu treball, conceptes que per mi ja eren prou difícils d'entendre i que havia d'explicar de tal forma que qualsevol persona sense ser entesa en el tema sigués capaç de comprendre.

Com a limitació també podria dir que, tot i l'amabilitat de totes les persones que m'han atès buscant informació, el fet de treballar amb nens que a més patien una discapacitat, dificultaven l'accés, la proporció de dades, o el suport de fotografies. A més en el meu treball parlo de dues opinions les quals tenen pensaments molt divergents entre ells. Això ha provocat que alguns professionals no volguessin donar la seva opinió o que es poessin més a la defensiva segons el que preguntava.

La bibliografia del meu treball és molt diversa, he utilitzat Internet especialment en l'explicació d'aparells tecnològics bastant nous, i de la part mèdica de la sordesa, llibres com diccionaris de Medicina. També vaig fer una visita a l'hospital de Mataró on vaig tenir la oportunitat de fer-me una audiometria i verificar que la informació redactada en el treball fos correcta. També m'he basat en entrevistes i trobades amb diferents professionals que m'han proporcionat informació de primera mà, o contactes com l'Eva Escolando de la

fundació ACCAPS, i especialment l' Anna Mª Comas que treballa en el programa *d'inserció laboral per discapacitats del programa "lincorpora"* de l'obra social *La Caixa*, que m'han sigut de vital importància en punts importants del meu treball . També m'ha sigut de gran ajuda l' assistència en diferents conferències durant les *Jornades del dia mundial dels sords* realitzades els dies u i dos d'Octubre, i la sort de poder contactar després de diferents tràmits amb una responsable del *CREDA* Pere Barnils la qual també em va facilitar informació, la visita a dues escoles cadascuna amb una modalitat d'educació diferent, però sobretot el contacte amb persones sordes, d'associacions i de diferents pares i mares. Agraeixo especialment l'ajuda de la Montse Gómez, mare d'en Pere, la qual ha viscut en primera persona tots els passos que explico en el meu treball, i que a més té la seva vivència com a mare; informació i ajuda que per mi ha estat de gran importància.

Tot i així també baso com a bibliografia en la meva pròpia experiència com amiga d'en Pere, tot i que fent el treball m'he adonat que realment era més escassa del que creia.

El concepte aprofundiment és molt ampli i més si parlem de la sordesa en general, però el temps i el nombre de pàgines és el que és i el treball de recerca és un tema acotat. És per això que m'agradaria remarcar que quan en el treball em refereixo a persones sordes, en la majoria de casos em refereixo a persones completament sordes o que pateixen una pèrdua auditiva important i l'han adquirida en els primers anys de vida o de naixement.

Finalment, m'agradaria fer referència al títol del meu treball, la frase: "Sóc sord, i què?" s'utilitza molt freqüentment dins la comunitat sorda, i la vaig trobar adequada per donar nom al treball, tot i que podrà ser compresa molt millor després de llegir-lo.

Moltes gràcies per l'atenció, i espero que gaudiu de la lectura

2. HISTÒRIA DEL COL·LECTIU SORD

Si avui en dia, a l'any 2011, una persona sorda pot ser considerada o vista erròniament com una persona "diferent". Ens podem imaginar que no ho devien tenir gens fàcil fa milions d'anys en èpoques on pràcticament acabaven d'aprendre a parlar.

No es té cap referència sobre la sordesa en l'època de la prehistòria, segurament hi havia persones sordes en el món primitiu, però les proves que en puguem tenir són massa escasses o poc fiables per afirmar-ho.

La primera menció en la història d'una persona amb les característiques de ser sorda data del (575-550 AC aproximadament), es tracta del fill de Croesus (rei de Lydia en l'època), del qual es desconeix el nom.

Es té constància d'algunes de les marginacions socials i càstigs que ha patit aquest col·lectiu al llarg de l'història; durant l'antiguitat els sords eren considerats discapacitats mentals, incapaços de rebre educació, i pensaven que no podien arribar a llegir ni escriure. Tenien prohibit; comprar, vendre, heretar i casar-se.

Personatges importants com Aristòtil (348-322 aC) deia: *"totes les persones sordes neixen sense intel·ligència, ja que els sords de naixement també són muts, incapacitats per parlar i arribar a les idees abstractes i morals"*.¹

Els atenencs els abandonaven o sacrificaven i els romans els tiraven pel riu Tíber.

En l'Edat Mitjana la religió tenia tanta influència, que es creia que la gent patia malalties o discapacitats per càstig diví. Les persones sordes que vivien en ciutats eren tancats en manicomis com ajudants de cuina i neteja o bé eren portats a monestirs i cuidats per monjos. Tenien prohibit casar-se i entrar a l'església.

---

¹ Cita extreta de la pàgina oficial de la Federació de Sords de Màlaga:
http://www.s fsm.es/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=194&Itemid=285

Alfons X el savi (1252-1284) és transcendent en la cultura sorda ja que gràcies al *còdig de les partides* (llibre de lleis amb l'objectiu d'aconseguir una igualtat jurídica), va ser el primer rei en permetre que les persones sordes es poguessin casar a través de senyals als quals se'ls donava el mateix valor que les paraules, tot i aquest avenç, encara no els era permès testificar en judicis, adoptar o heretar.

No va ser fins al segle XVI (Renaixement) que Girolano Cardano (1501-1576) va ser la primera persona que va dir que el fet de no sentir no significava que no fossin intel·ligents, sinó que podien aprendre utilitzant la vista. Intentava ensenyar fent que intentessin associar les paraules escrites amb l'objecte representat.

Lentament, la ciència també avança, i el metge belga Andrea Vesalius (1514-1564) descobreix el martell i l'enclusa, que són dos ossos encarregats de transmetre ones sonores a la còclea,² la qual cosa va permetre demostrar que moltes teories romanes sobre la sordesa eren incorrectes.

Més tard, l'espanyol Pedro Ponce de León (1526-1584), va ser la primera persona que va negar que totes les persones sordes fossin mudes, va incloure la dactilologia³, i va crear un mètode per ensenyar a parlar, llegir i escriure a les persones sordes de naixement. Aquest mètode consistia en senyalar objectes, escriure el seu nom en un paper i després fer repetir el seu nom amb la veu.

Al segle XVIII van començar a sorgir dues ideologies diferents sobre el mètode d'educació de les persones sordes.

El conegut com el **mètode francès**; impulsat per Abad Lepeé, fundador de la primera escola pública per sords a París, (fins aleshores només els sords pertanyents a famílies adinerades havien tingut accés a l'educació).

Tot i que en aquell moment la llengua de signes ja havia sigut inventada, Lepeé és l'impulsor d'utilitzar la llengua de signes com a mètode d'aprenentatge. Ell l'anomenava la llengua natural dels sords a la qual ell li va

---

² Cavitat de l'oïda interna, explicada més plenament en l'apartat oïda interna de l'òrgan auditiu del treball.

³ El terme dactilologia fa referència a l'alfabet reproduït amb les mans, cada lletra de l'alfabet té un signe que la representa (terme explicat més àmpliament en l'apartat de llengua de signes del treball).

afegir el que denominava “signes metòdics”, que eren com les preposicions en francès, per aproximar la llengua de signes a la gramàtica francesa. Tot i així, també els hi ensenyava a parlar i escriure, per tant per algunes persones és considerat el creador dels sistema bilingüe (parlar i signar). L’objectiu de Lepeé era formar a les persones sordes intel·lectualment i així facilitar la seva vida en l’àmbit ciutadà.

La segona ideologia sorgida era el **mètode alemany** (oralista), impulsat per Samuel Heinicke. El principal objectiu d’aquest mètode era que els nens sords parlessin. Veien la llengua de signes com una llengua artificial antinatural de la persona i creien que si els sords no parlaven, no es podrien integrar en la societat.

Un altre gran referent defensor de l’oralisme pur va ser Alexander Graham Bell (1847-1922). El seu interès per la sordesa va fer que tota la societat en sortís beneficiada. La mare i la dona de Bell eren sordes, i això va fer-li despertar un gran interès. Era professor i logopeda de persones sordes, la qual cosa va fer que basés la seva vida en l’estudi de l’oïda i la veu. Això va permetre que a partir de varis experiments, intentant inventar aparells per l’oïda, acabés inventant el telèfon. Aquest no és l’únic invent de Bell, també és l’inventor d’un telèfon per persones parcialment sordes, la base del qual ha servit per crear les pròtesis auditives que s’utilitzen avui en dia.

El mètode Alemany va tenir molt de suport entre les persones oients, especialment a Europa, mentre que el suport de la llengua de signes cobrava força als Estats Units gràcies a Thomas Hopkins Gallaudet (1785-1851) i Laurent Clerk (1785-1869) fundadors de l’*“American school of deaf”* el 1817 que seguia un model d’educació semblant al de l’Abad Lepeé (mètode francès), utilitzant la llengua de signes com a medi de comunicació.

Edward Gallaudet (fill de Thomas Hopkins Gallaudet) funda al 1863 la universitat *“Gallaudet”* (nom en honor al seu pare), que serà la primera universitat per persones sordes de l’història, i una de les dues que existeixen avui en dia.

Aquests dos mètodes van conviure fins al 1880 que es va celebrar a Milà el *Congrés internacional sobre la instrucció dels sords muts*, amb França, Itàlia, Suïssa, Suècia, Anglaterra, Holanda, Àustria i els Estats Units com països representats.

En el congrés van participar molts sords, però no tenien veu ni vot. La conclusió del congrés, per diferents tipus d'interessos polítics, religiosos i filosòfics, va ser imposar el mètode d'educació oralista pur (la parla), considerant la parla superior als signes, i així prohibint la utilització de la llengua de signes a les escoles, ja que deien que era perjudicial a la parla, la lectura labial i la precisió de les idees.

Al portar-se a terme la sentència del congrés de Milà, amb pocs anys ja no quedaven professors sords en les escoles, i l'alt interès en que els nens aprenguessin a parlar va fer que es comencessin a suprimir les altres assignatures en les escoles de persones sordes, per tant, els nens aprenien a parlar, però no a llegir o a escriure.

Amb els anys van anar veient que ni els resultats en parlar eren bons i que, sense el suport de la llengua de signes per explicar, la comunicació es feia molt més difícil. Així va ser com es va començar a recuperar la llengua de signes, tot i que cal dir que encara queden avui en dia moltes escoles i persones que defensen el mètode oralista, prohibint estrictament la pràctica de llengua de signes per comunicar-se.

Gràcies a nous estudis de la llengua de signes, es va veure que era igual que una llengua normal, que tenia valor lingüístic amb la capacitat de representar qualsevol nivell d'abstracció, i s'ha demostrat que l'ús de la llengua de signes afavoreix la comprensió i desenvolupament cognitiu.

Així que la prohibició de la llengua de signes va començar a degradar-se pel seu propi pes i van començar a sorgir noves escoles on el mètode d'educació utilitzat era a través de la llengua de signes (també s'ensenyava i encara s'ensenyava a parlar, però no com a únic objectiu com en el "mètode alemany").

L'últim invent més important per la comunitat sorda és l'anomenat implant coclear (pròtesi acústica que precisa d'una intervenció quirúrgica). Actualment a Espanya hi ha 37 centres on es col·loquen implants coclears, 33 dels quals són públics, i gràcies a aquest fet el 2007 hi havia entre 5.000 i 5.500 persones que utilitzaven implant.

Actualment, dintre la mateixa comunitat sorda, encara hi ha opinions molt diverses sobre el millor mètode d'educació per les persones sordes, els principals continuen sent: mètode oralista, mètode bilingüe i el més recent: l'implant coclear.

Amb tot, la ciència continua avançant, i fent nous descobriments, i tal i com la història ens explica, aquest col·lectiu ha patit i desgraciadament continua patint avui en dia moltes marginacions i exclusions. Però tot i així ha anat sortint endavant reivindicant els seus drets i amb el suport que de moltes persones que han dedicat la seva vida i el seu temps per ajudar a que la gent reconegués que al cap i a la fi tots som persones, i que el fet de patir una discapacitat no significa que no es puguin integrar o que no puguin tenir cap tipus de comunicació.

3. LA SORDESA

La definició que dona la OMS ⁴(Organització Mundial de la Salut) a la sordesa, és: *pèrdua absoluta de la capacitat auditiva en una o ambdós oïdes, la pèrdua de la facultat de sentir pot ésser total o parcial.*

Per tant, podríem dir que la sordesa és la incapacitat o la dificultat d'utilitzar l'òrgan auditiu.

3.1. L'ÒRGAN AUDITIU

L'òrgan auditiu és aquell que ens permet tenir equilibri i percebre i entendre els sons que ens arriben al cervell.

Té la funció de transformar les ones sonores que percebem en impulsos nerviosos que seran enviats al Cervell on seran interpretats posteriorment.

L'oïda es divideix en 3 parts interconnectades entre si; l'oïda externa, mitjana i interna, les quals formen dos grans blocs:

-Bloc mecànic: Format per l'oïda externa i mitjana.

-Bloc neurosensorial: Format per l'oïda interna més les vies nervioses (són les que permeten l'equilibri).

Imatge 1⁵: *Imatge de les parts en què es divideix l'oïda.*

⁴ Informació extreta de la pàgina oficial de la OMS (Organització Mundial de la Salut): <http://www.who.int/es/>

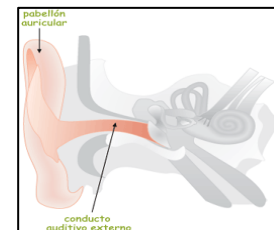
⁵ **Imatge 1**: Imatge extreta de la pàgina: www.bionicear-europe.com

3.1.1. OÏDA EXTERNA

Està formada pel pavelló auricular o orel·la i el conducte auditiu extern (CAE).

La funció principal és recollir i transmetre el so fins a la membrana timpànica o timpà (orella mitjana). Per fer-ho, les ones sonores són captades per l'oïda, arriben al pavelló auricular, el qual està format per cartílags elàstics recoberts de pell, després passa pel conducte auditiu extern, el qual té forma de tub (amb una llargària de 2 a 3 cm i 1cm de diàmetre) i està format per un canal recobert de pèls i glàndules productores de cerumen o cera que impedeixen el pas de la pols i microorganismes i connecta el pavelló auricular amb la membrana timpànica.

També té les funcions de protegir i amplificar l'energia sonora; protegeix mitjançant el cerumen, i amplifica l'energia sonora gràcies a la ressonància que els sons pateixen al travessar la llum.

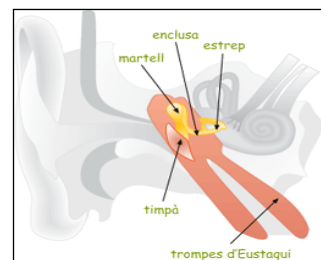

Imatge de l'oïda externa i els seus components

3.1.2. OÏDA MITJANA

Composta pel timpà (conté la cadena ossicular formada per tres ossos o "ossicles" anomenats: martell, estep i enclusa, que són les ossos més petits del cos humà), i la trompa d'Eustaqui.

Les ones sonores arriben al timpà, xoquen amb ell i el fan vibrar. Aquestes vibracions són captades i amplificades pel martell, l'estep i l'enclusa. Sense la funció que realitza la cadena ossicular, el procés no tindria sentit perquè, sense l'amplificació que realitzen els ossicles, les vibracions sonores no podrien arribar a l'oïda interna ja que el seu interior és líquid i oposaria massa resistència en travessar-lo. La trompa d'Eustaqui és l'òrgan encarregat d'equilibrar les pressions al voltant del timpà, funció especialment important quan viatgem en avió o ens submergim a l'aigua.

Imatge 3:⁷

Imatge de l'oïda mitjana i els seus components.

⁶ **Imatge 2:** Imatge extreta de la pàgina: www.espaiescoles.farmacauticonline.com.

⁷ **Imatge 3:** Imatge extreta de la pàgina: www.espaiescoles.farmacauticonline.com.

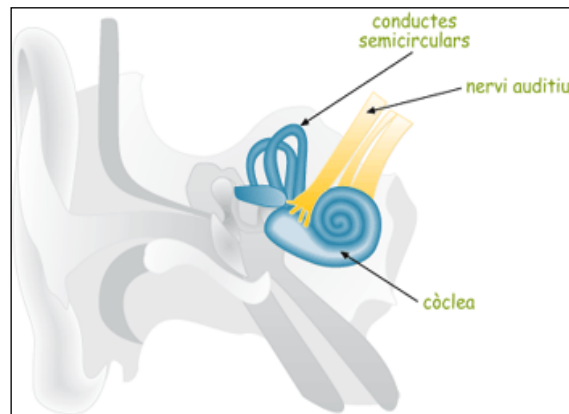
3.1.3. OÏDA INTERNA

Format per la còclea o cargol, el nervi auditiu i l'aparell vestibular.

Les vibracions sonores arriben de l'oïda mitjana i són diferenciades i interpretades per la còclea o cargol, que és un tub en forma d'espiral.

A l'interior de la còclea hi trobem dos líquids separats per dues membranes molt fines anomenats perilimfa i endolimfa. En una d'aquestes membranes trobem l'òrgan de Corti, és l'òrgan que conté les cèl·lules ciliades, les quals tenen uns filaments (cilis) que al rebre les vibracions sonores les converteixen en impulsos elèctrics, que a través del nervi auditiu, arriba fins la zona del cervell i es tradueix en so.

En la oïda interna també trobem el sistema vestibular, que és l'òrgan encarregat de l'equilibri.

Imatge 4:⁸

Imatge de l'oïda interna i els seus components

⁸ **Imatge 4:** Imatge extreta de la pàgina: www.espaiescoles.farmaceuticonline.com

3.2. TIPUS DE SORDESA

Principalment classifiquem la sordesa :

- Segons el moment d'adquisició
- Segons el grau de pèrdua auditiva.
- Segons el lloc de la lesió.

3.2.1. TIPUS DE SORDESA SEGONS EL MOMENT D'ADQUISICIÓ

Es diferencien dos tipus de sordesa segons el moment en que s'hagi adquirit:

3.2.1.1. Sordesa Prelocutiva: persones sordes de neixament o que han adquirit la sordesa en els anys primaris, sense haver adquirit el llenguatge.

3.2.1.2. Sordesa Postlocutiva: la pèrdua auditiva s'ha adquirit després de l'adquisició del llenguatge.

La diferència entre sordeses prelocutives i postlocutives és molt important, ja que el fet d' haver adquirit la sordesa després del llenguatge comporta una facilitat enorme respecte les persones que no.

3.2.2. TIPUS DE SORDESA SEGONS EL GRAU DE PÈRDUA AUDITIVA:

El grau de desenvolupament del llenguatge, dependrà lògicament del grau de pèrdua auditiva, a més pèrdua, més dificultat tindrà el nen en l'aprenentatge.

3.2.2.1. Deficiència Auditiva Lleugera (DAL):

La pèrdua auditiva és entre 20 i 40 dB. Es considera que tindrà poca repercussió social, que la persona no sent la veu dèbil; és considerat un nen distret i que fa repetir les coses amb freqüència. Tot i així li serà difícil

comprendre el que escolta en ambients molt sorollosos, situacions de grup i dins de l'aula.

3.2.2.2. Deficiència Auditiva Mitjana (DAM):

La pèrdua auditiva és entre 40 i 70 dB. Per comprendre bé les paraules necessita una certa intensitat. És freqüent el retard del llenguatge o les dislàlies (problemas d'articulació).

3.2.2.3. Deficiència Auditiva Severa (DAS):

La pèrdua auditiva és entre 70 i 90 dB. Només sent la veu forta, si la família i l'escola no estan al cas, el nen pot arribar a l'edat de 4 o 5 anys sense saber parlar encare.

Es necessita l'ajuda de prótesis auditives i d'un logopeda per arribar a desenvolupar el llenguatge completament, ja que el nen només serà capaç de percebre poques paraules en intensitats molt elevades.

3.2.2.4. Deficiència Auditiva Pregona (DAP):

Pèrdua auditiva superior als 90 dB. Només sent sorolls molt forts (cops de porta, el pas d'un autobús...).

Sense una educació adequada, aquests nens no aprenen a parlar.

3.2.2.5. Cofosis

No queda cap resta auditiva, són casos excepcionals.

La percepció del sons:

A continuació presento una comparació que representa de manera visual (aproximada) quina seria la percepció dels sons per cada tipus de sordesa, d'aquesta manera es pot apreciar millor el significat de cadascuna d'elles:

Imatge 5:⁹

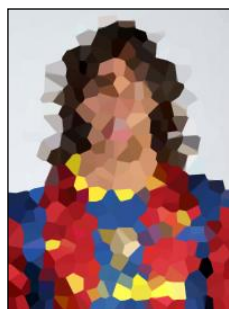
*Representació
Audició normal*

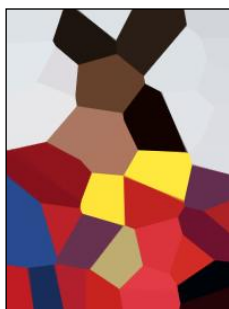
*Representació
Deficiència
Auditiva Lleugera
(DAL). (20-40 dB)*

*Representació
Deficiència
Auditiva Mitjana
(DAM). (40-70 dB)*

*Representació
Deficiència
Auditiva Severa
(DAS) (70-90 dB)*

*Representació
Deficiència
Auditiva Pregona
(DAP) (<90 dB)*

*Representació
Cofosis*

3.2.3. TIPUS DE SORDESA SEGONS LA LOCALITZACIÓ DE LA LESIÓ:

3.2.3.1. Sordesa de transmissió:

Quan la lesió és d'algun element del bloc mecànic (oïda externa o mitjana), normalment es produeixen perquè la lesió que pugui patir el pacient impedeix que el so arribi a l'oïda interna.

Es produeix una pèrdua en la quantitat del so (sentir menys) no en la claredat.

⁹ **Imatge 5:** Extreta de la pàgina: www.fcb.org (les altres imatges són retocades amb el programa fotoshop)

No acostumen a produir grans alteracions ni en la parla ni en el rendiment escolar.

L'ajuda d'aparells amplificadors sonors alleuja considerablament el déficit auditiu, tot i que generalment la disminució de la capacitat auditiva que produeixen té solució farmacològica o quirúrgica.

3.2.3.2. Sordesa de percepció o neurosensorial:

Són lesions situades en el bloc neurosensorial (oïda interna o vies nervioses), acostumen a provocar pèrdua de la quantitat del so "senti menys" i modificacions de la qualitat de la percepció auditiva (sentir diferent al so que correspon)

La sordesa de percepció o neurosensorial poden ser per causes molt variades com d'ordre genètic (hereditàries), prenatales (malalties infeccioses que pot haver patit la mare durant l'embaràs) o produïdes per afeccions durant l'infància, entre d'altres.

3.2.3.3. Sordesa mixta

Aquí estrobarien els casos en els que la lesió es troba en els dos blocs, el mecànic i el neurosensorial, és a dir, que la lesió afecta tant a l'oïda externa, la mitjana i l'ínetrna.

Naturalment tot depèn de la situació exacte de la lesió, però normalment amb l'ajuda d'algun aparell auditiu o la recomenació del metge, és tractable.

Els principals causants d'aquest tipus de sordesa són cops forts en la zona auditiva o una deficiència neurosensorial acompanyada d'alguna infecció.

Tot i els grans avenços mèdics d'avui en dia, encara es desconeix la causa de la sordesa del 40% o 50% dels casos, la qual cosa provoca que augmenti la dificultat en preveure aspectos importants en el desenvolupament i l'intervenció.

4. DETECCIÓ DEL GRAU DE PÈRDUA AUDITIVA

La sordesa neonatal (de naixement) és difícil de descobrir pels propis pares, ja que al ser un nadó, fins i tot passats bastants mesos després de néixer, molt difícilment serà detectable la deficiència auditiva.

El sentit de la oïda és molt important en el desenvolupament de les persones.

Comencem a parlar gràcies a l'ajuda d'aquest sentit; a través de l'oïda els sons queden "gravats" al nostre cervell, és el que s'anomena memòria auditiva.

Aquesta capacitat ens permet que a mesura que anem creixent i rebent informació auditiva siguem capaços de repetir sons fins arribar a adquirir la parla.

Aquest procés s'estableix molt ràpidament perquè, entre el primer i el tercer any, l'absorció dels aprenentatges per part del cervell és molt més gran. És per això que, durant aquest període el llenguatge, s'estableix d'immediat permetent al nen parlar amb espontaneïtat sense que necessiti ser ensenyat. Ara bé, com he comentat anteriorment, això es produeix pel fet de poder sentir, per això si el nen pateix un dèficit auditiu, aquest procés no es produirà correctament, ja que el nen té més dificultats per retenir i reproduir els sons.

Així doncs és molt important que la detecció precoç de la pèrdua auditiva es produeixi quan més aviat millor, ja que quan abans es diagnostiqui, abans podran treballar els logopedes i professionals i aconseguir un millor resultat en l'adquisició del llenguatge.

4.1. PROVA MÈDICA DE DETECCIÓ DE DÈFICIT AUDITIU:

Existeixen molts tipus de proves per diagnosticar o revisar dèficits auditius, tot i així, en aquest treball només presentaré una de les moltes que podria haver escollit.

He seleccionat l'audiometria tonal perquè és la més utilitzada, principalment en nens d'edat escolar, i la que es realitza més freqüentment en persones sordes, ja que s'han de realitzar audiometries periòdicament, però les persones oients també se les fan, per exemple, en casos de persones d'edat avançada, en

revisions mèdiques laborals (persones que treballen propers a màquines que produeixen soroll considerable), o fins i tot en les revisions mèdiques per renovar el carnet de cotxe, és a dir, és una prova molt freqüent i comuna.

Podríem definir audiometria tonal com la prova mèdica que consisteix en la valoració de la percepció auditiva a través d'estímul acústics a diferents freqüències. És tonal perquè els sons amb els que s'explora són totalment purs (no són formats per la veu humana).

Els sons de la prova són reproduïts per un aparell anomenat audiòmetre.

Per poder comprendre el funcionament d'una audiometria, i entendre els resultats que la prova indica, cal anomenar prèviament dos conceptes: la freqüència, i l'intensitat.

La freqüència és la velocitat en la qual viatja el so; com que el so viatja per ones, quan més gran, i més ràpid viatja l'ona, més alt és el volum del so emès, és a dir, és quant d'alt o baix és el to. És mesurada amb Hertz (Hz).

Si el to és agut (com un xiulet), tindrà una freqüència alta, i si el to és baix (com un tro), té una freqüència més baixa.

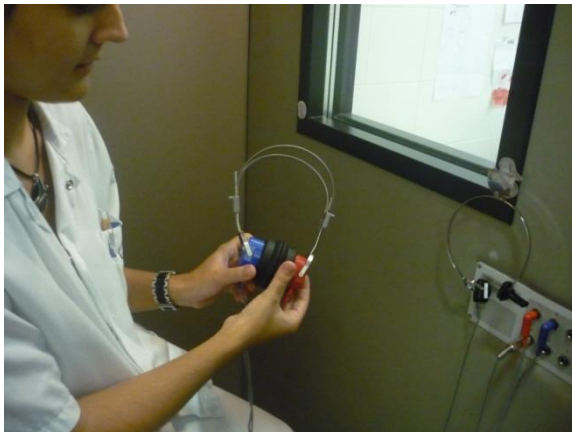
L'intensitat és el volum del so, i es mesura amb decibels (dB).

Aquests dos conceptes són importants en el món de la sordesa perquè el grau de pèrdua auditiva depèn de les intensitats que sigui capaç de sentir una persona en les diferents freqüències.

L'oïda humana pot percebre sons a partir de 12 o 20Hz fins a 16000 o 20000 Hz, malgrat això, la única franja que s'explora és de 125 Hz a 8000 Hz, ja que és d'interval de freqüències en que està compresa la veu, i és vital per la comprensió de la parla.

La finalitat d'una audiometria és calcular el llindar d'audició del pacient, és a dir, valorar a partir de quina intensitat (dB) es comença a no sentir o tenir percepció auditiva.

Es realitza en una cabina insonoritzada on el pacient s'ha de col·locar uns cascos auriculars. Per mitjà d'aquests cascos s'envia un to pur format per alguna d'aquestes freqüències: 125-250-500-1000-2000-4000-8000 Hz a una intensitat (dB) determinada, després, sense canviar la freqüència, es va baixant la intensitat (dB) de cinc en cinc fins arribar aquell volum per sota del qual la persona ja no hi sent.

Imatge 6:¹⁰

Imatge on la professional ensenya els cascos que s'utilitzen per realitzar l'audiometria.

Imatge 7:¹¹

Imatge on es pot observar la cabina insonoritzada on es realitza l'audiometria i l'audiòmetre emprat.

4.1.1. INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS D'UNA AUDIOMETRIA:¹²

Els resultats es van anotant en un paper on es presenten dues gràfiques; una corresponent a l'orella dreta (sempre representada en color vermell), i una corresponent a l'orella esquerra (representada en color blau). Aquestes gràfiques s'anomenen audiograma.

La línia resultant de les anotacions s'anomena corba audiomètrica.

¹⁰ **Imatge 6:** Imatge pròpia.

¹¹ **Imatge 7:** Imatge pròpia.

¹² Veure als annexos audiogrames de persones amb diferents pèrdues auditives, realització i visita d'una audiometria a l'hospital de Mataró i l'entrevista a Noelia Jiménez.

La línia vertical de la gràfica correspon al nivell sonor en decibels (dB), i la línia horitzontal la freqüència (Hz).

Per quantificar la pèrdua auditiva es considera la mitja aritmètica de les pèrdues en les freqüències 500 Hz, 1000 Hz, i 2000 Hz de la millor oïda.

El fet de valorar només freqüències de 500 a 2000 Hz, és degut a que es considera aquesta com la banda conversacional, i els seus valors tenen una gran repercussió social (audició de la veu humana).

I el fet de considerar només la millor oïda és degut a que és la que defineix a la pràctica el grau de sordesa d'una persona.

5. ACCEPTACIÓ PER PART DELS PARES

La sordesa és anomenada com “invisible”, és a dir; si et creues una persona cega pel carrer, fàcilment podràs reconèixer que ho és per si porta ulleres de sol, un gos guia, el bastó...

En el cas de la sordesa això no passa. Si et creues una persona sorda pel carrer i no has tingut la oportunitat de parlar amb ella, difícilment t'adonaràs del seu dèficit.

El fet que la sordesa sigui “invisible” engloba a totes les persones sordes, inclosos els nadons, és per aquest fet, que és molt freqüent, que nadons que acaben de néixer i no tenen antecedents de sordesa en la família, les famílies no s'adonin que són sords fins passats uns quants mesos ja que aparentment al nen no li passa res.

Normalment no és fins quan el nen té entre sis i vuit mesos o fins i tot l'any (és molt relatiu depenent la família i el cas), quan la família nota que el petit no s'immuta al parar-li, en molts casos o que no es desenvolupa igual que els altres nens de la seva edat que llavors les famílies dubten perquè la majoria de nens sí responen al tancar una porta o al caure coses el terra, això passa perquè els nens perceben les vibracions que els cops provoquen o simplement creuen que és una nen o nena tranquil.

D'aquí ve (com he anomenat en apartats anteriors del treball) que la detecció de la sordesa del nen no hagi estat tan precoç com hauria. Tot i que recentment s'ha instaurat una nova llei universal que realitza una prova anomenada (potencials evocats auditius) als nadons recent nascuts per tal de detectar precoçment si hi ha dèficit o sordesa.

Molts nens sords neixen en famílies on els pares són oients, als quals tot els hi ve de nou, i on la sordesa és un món desconegut per ells. En molts casos el seu propi fill és la primera persona sorda que coneixen i això implica que no saben com comunicar-se amb ell, i que tampoc coneixen ni la llengua de signes ni altres tècniques visuals necessàries per una bona comunicació amb el nadó.

Al adonar-se del dèficit auditiu del nadó, la confiança que havien desenvolupat en el model de pares que serien i les seves expectatives es trenquen de cop, ja que la majoria ni s' havien plantejat que existia la possibilitat que el nen fos sord. Això provoca que molts pares en el moment en que el nadó és diagnosticat es sentin culpables o vulnerables i especialment confusos durant un llarg període de temps. El fet de ser el primer contacte amb la sordesa, desconeixen les implicacions que això suposa, i tot el conjunt de decisions que hauran de prendre, però al mateix temps, també desconeixen fins on poden arribar els seus fills tot i ser sords.

També hi ha molts casos en que els pares són sords, o que un dels progenitors és sord i l'altre és oient (família mixta), en aquests casos els pares també necessiten cert temps d'assimilació, ja que sí és cert que durant l'embaràs coneixien la possibilitat de que el fill fos sord, però precisament perquè o els dos pares o un ho és, saben les barreres de comunicació que ells mateixos han viscut, o diversos tipus de situacions que s' han trobat, i saben que el seu fill també ho haurà de viure.

L' acceptació per part d'aquestes famílies vindrà donada en funció de si han viscut la seva pròpia sordesa positiva o negativament, tot i així, no tindran tants dubtes com en els casos de famílies on els pares són oients.

Els psicòlegs, i professionals que atenen a les famílies després de la detecció del dèficit del nen, afirmen que aquesta "etapa" els pares l' han de superar per mitjà de l'acceptació.

Aquesta acceptació suposa aprendre a viure amb aquesta nova situació, tot i no ser l'esperada ni desitjada, i no intentar enganyar-se per la por que suposa el desconeixement, sinó viure-ho amb naturalitat i incorporar els nous coneixements que seran necessaris per prendre decisions al llarg de la vida dels seus fills.

6. CAPACITATS COGNITIVES I SENSORIALS D'UNA PERSONA SORDA

Com ja he dit, moltes vegades l'acceptació per part dels pares és molt més difícil perquè desconeixen les seves capacitats, però els nens sords són completament normals, és a dir, el seu potencial i la seva capacitat mental és completament igual a la de qualsevol nen oient.

A primera instància pot semblar que el fet d'adquirir un llenguatge no sigui tan important com en realitat ho és, de fet, el que ens diferencia dels animals, és el fet de tenir un llenguatge parlat i de la capacitat de poder-lo escriure ja que és l'eina que ens facilita el poder pensar.

És per això que el desenvolupament cognitiu d'un nen sord, pot estar enrederit respecte al d'un oient, d'aquí la importància remarcada moltes vegades en aquest treball de la detecció precoç de la sordesa.

En el moment en que al nen sord se li facilita un llenguatge com és la llengua de signes, pot arribar a estar cognitivament igual que els seus companys oients.

Tot i que és veritat que moltes vegades presenten dificultat en entendre conceptes molt abstractes com poden ser l'espai i el temps.

D'aquí també sorgeixen les crítiques del bilingüisme a la modalitat lingüística que defensa l'ensenyança exclusiva de la llengua oral, ja que sense un llenguatge previ que faciliti la posterior comprensió i utilització de la llengua parlada, el nen sord pot conviure amb moltes situacions d'incomprensió per culpa d'un mal desenvolupament cognitiu, ja que el que fa la llengua de signes és simplement, dotar el nen de capacitat de raonament i comunicació.

Dient això vull dir que en realitat el que pot causar veritables problemes en la cognició és el fet de no tenir un llenguatge que el permeti raonar i pensar per ell mateix; en cap cas el fet de ser sord.

També aprofito aquest apartat per aclarir que una persona sorda té totalment la capacitat de parla, és a dir, que el fet de referir-se a una persona sorda com a

muda, pot resultar molt ofensiva, ja que al referir-se a ella amb el nom de sord-mut s'està dient que aquella persona no té la capacitat de poder parlar, cosa totalment errònia, ja que un nen sord la única deficiència que té és auditiva, no té cap problema en les cordes vocals, però ha de ser ensenyada fonèticament.

El problema que presenten és el no haver tingut des del primer moment el recurs d'una llengua.

Cal aclarir també, que el desenvolupament sensorial de les persones sordes és completament igual que el de les altres persones, la diferència resideix en que les persones oients reben l'informació a partir de tots els sentits, principalment de la vista i l'oïda, mentre que els sords al manca'ls-hi el sentit de l'oïda només poden rebre l'informació pel sentit de la vista.

Aquest fet provoca que es fixin molt més en coses que per una persona oient poden passar totalment desapercebudes, es fixen en els petits detalls que potser una altre persona no hi donaria importància, però cal tenir en compte que això no significa que tinguin el sentit de la vista més desenvolupat, al contrari, és possible que un sord sigui miop, tingui estigmatisme, hipermetropia etc..., el fet de ser sord no fa augmentar les altres capacitats sensorials sinó que fa que s'apreciïn més, amb una atenció més acurada.¹³

---

¹³ Als annexos podeu veure una entrevista a un diputat de Brussel·les el qual és sord, que parla de les capacitats de les persones sordes, de la seva experiència i el títol de la qual és *"No le puedes mentir a un sordo sin que te pille"*.

7.AJUDES INDIVIDUALS

Les persones sordes tenen accessibilitat a ajudes tècniques.

Són avanços tecnològics que permeten que la persona sorda pugui sentir.

Aquestes ajudes són: l'implant coclear, l'audiòfon i les emissores de freqüència modulada.

7.1. IMPLANT COCLEAR

L'implant coclear és un recurs per persones que pateixen sordesa profunda en les dues oïdes i que es beneficien de forma escassa o nul·la de l'utilització d'audiòfons.

Consisteix en una pròtesi auditiva que va col·locada en l'oïda interna .

Per poder ser portador d'un implant coclear, la lesió s'ha de situar en les cèl·lules ciliades de l'oïda interna o bé en la còclea, ja que la funció d'aquesta pròtesi auditiva és de substituir les **cèl·lules ciliades** destruïdes; transforma les senyals acústiques en senyals elèctriques i les envia al cervell.

Cal dir que els sons que rep el pacient a partir de l'implant coclear, no són les paraules que sentim habitualment, és a dir, els sons que percep una persona normal no són els mateixos que els d'una persona implantada, sinó que el que percep són sons metàl·lics que el cervell ha d'aprendre a identificar fins que el cervell compregui aquests sons i es converteixin en una audició normal per la persona.

És per aquesta raó que el fet d'implantar-se comporta una gran feina de rehabilitació logopèdica.

L'implant coclear consta de dues parts: una part externa i una interna, les quals estan unides gràcies a un iman i un petit cable.

7.1.1.PARTS DE L'IMPLANT COCLEAR

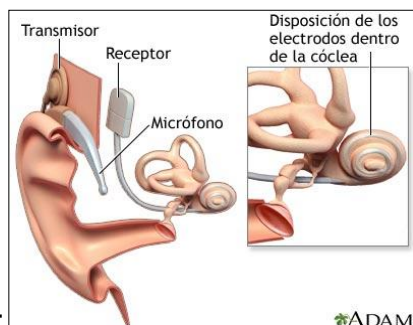
7.1.1.1. Part externa: Aquesta part és la que capta els sons per mitjà d'un micròfon. Aquests sons són transmesos a un processador de veu que

selecciona i codifica els sons útils per la comprensió del missatge transformant-lo en senyals elèctriques, que per mitjà d'un transmissor, són enviades a un receptor intern.

7.1.1.2. Part interna: És el també anomenat receptor intern. Consta d'una pròtesi auditiva que es fixa quirúrgicament i està formada per tres parts; un transformador, un iman i elèctrodes.

És necessària una operació quirúrgica ja que la pròtesi auditiva s'implanta en l'ós mastoides darrere el pavelló auditiu on arriben tots els sons que han estat captats per la part externa en forma de senyals elèctriques, les quals són enviades als elèctrodes.

Els elèctrodes es troben en contacte amb la **còclea** (on hi ha les cèl·lules ciliades), i són els encarregats d'estimular les poques cèl·lules que encara funcionin. D'aquesta manera, els estímuls passen a través del nervi auditiu al cervell, el qual reconeix els sons, i crea així, la sensació de “**sentir**”

Imatge 8¹⁴.

Imatge del lloc on es posa l'implant per mitjà de l'operació quirúrgica.

Imatge 9¹⁵.

Imatge d'un nen amb un implant coclear

¹⁴ **Imatge 8:** www.blogs.ua.es/jackiemar/2009/02/14/mes-de-febrero-es-el-mes-del-implante-coclear

¹⁵ **Imatge 9:** <http://noticias.cibercuba.com>

7.1.2.INCONVENIENTS DELS IMPLANTS:¹⁶

Com s'ha dit anteriorment, per ser portador d'un implant coclear cal una intervenció quirúrgica.

Com qualsevol tipus d'intervenció quirúrgica; existeixen els riscos que comporta una cirurgia normal (rebuigs de l'implant, l'anestèsia...), però a més cal pensar que aquest tipus d'intervenció es fa prioritàriament a bebès.

A més, aquest tipus de cirurgia pot comportar greus infeccions, hemorràgies, rigidesa al voltant de l'oïda, lesions o estimulació del nervi facial.

Tot i que la medicina avança, i cada dia baixa més el percentatge de reaccions adverses posteriors a les intervencions quirúrgiques.

També cal pensar que els implants són aparells tecnològics, i que com a tals no duren per sempre, és a dir, cada deu anys aproximadament s'ha de canviar l'aparell, la qual cosa suposa que s'ha de tornar a repetir l'operació i tornar a comprar l'aparell.

A més l'aparell porta associada una petaca que l'implantat ha de dur amb ell en el seu dia a dia (semblant a les petaques que porten els presentadors de televisió associats als micròfons que utilitzen). També és recomanable que porti una targeta d'identificació com a pacient amb implant coclear, ja que al portar un imant no poden fer-se en cap dels casos ressonàncies magnètiques, ni passar a través de detectors de metalls com els de l'aeroport o els de les botigues mateix, poden produir danys en el receptor intern de l'aparell, i a la vegada molèsties, com per exemple migranyes als portadors.

L'implant coclear també porta preocupacions associades, ja que la persona portadora ha d'anar en molt de compte amb les descàrregues de corrent estàtica, ja que poden corrompre molt fàcilment els components elèctrics de

---

¹⁶ Tot i els inconvenients que anomeno a continuació, també cal dir que l'implant coclear és un aparell que pels nens que realment és aprofitable els proporciona una ajuda increïble, ja que fa que un nen amb una sordesa profunda o severa sigui capaç de sentir, el problema està en els nens implantats que després de passar per una intervenció quirúrgica l'implant no els serveix o inclús és causa de molèsties o infeccions tal com anomeno en l'apartat. I que a més, al ser un aparell tecnològic gràcies a les investigacions, es va millorant i progressant tant l'aparell com la cirurgia molt ràpidament..

L'implant o el processador. Aquestes descàrregues són molt comunes en el dia a dia; es poden produir al posar-se o treure's un jersei pel cap o al sortir d'un cotxe.

Per aquesta raó al realitzar activitats que comportin fortes descàrregues de corrent estàtica com baixar per un tobogan de plàstic o jugar en una piscina de pilotes (activitats infantils molt freqüents), el portador s'ha de treure el processador de veu i els auriculars.

També s'ha de dir que l'aparell no cura la sordesa, és a dir, que en el moment en que el portador es treu el processador de veu i els auriculars, tot i continuant tenint l'implant, deixa de percebre els sons que l'implant li facilitava, tot i que sí que ajuda a l'adquisició del llenguatge en la majoria dels casos.

L'implant també pot interferir en monitors control de bebès, freqüències de ràdio o fins i tot alguns tipus de telèfons mòbils.

Cal mencionar també, que el cost econòmic que comporta l'implant és elevat, tot i que avui dia la majoria de nens que s'implanten són a càrrec de la seguretat social, el manteniment posterior(cables, piles...) i el treball logopèdic en la majoria de les vegades són de cost particular.

7.2. AUDIÒFON

Els audiòfons són una ajuda tecnològica per aquelles persones que pateixen un tipus de sordesa que no es pot solucionar per mitjà d'un tractament mèdic o quirúrgic.

Aquests aparells són amplificadors dels sons; augmenten l'intensitat de les freqüències però no poden resoldre el problema d'una percepció auditiva alterada; fan que les persones que n'utilitzen sentin els sons més forts, però no amb major grau definició, dit d'una altra manera; només amplifica el que ja pot sentir.

Els audiòfons serien un equivalent a unes ulleres graduades en el dèficit visual, amb la diferència que no són immediats, el nen ha d'aprendre a interpretar els

missatges que li arriben, i aquest és un procés llarg i que requereix molta paciència.

Estan formats per un micròfon, el qual capta el so, un circuit elèctric que l'amplifica, i un auricular que el transmet al timpà. El sistema funciona amb una pila o bateria.

Solen donar resultats molt bons, però cal dir que de la mateixa manera que no totes les persones amb deficiència auditiva tenen el mateix grau de dèficit o tipus de sordesa, tampoc totes les persones sordes tenen la mateixa resposta al provar els audiòfons.

Els metges han comprovat que quan major és el dèficit, menor és la resposta, tot i que cal remarcar que cada pacient és diferent.

Normalment, les persones que tenen millor resposta als audiòfons, són els que pateixen una sordesa lleu, ja que els hi són molt útils per escoltar el que diuen les altres persones. Les persones amb sordesa moderada els beneficia en entendre una mica més el que diuen, però no podran ser capaços d'entendre-ho tot.

Els casos que reben pitjors resultats són els que pateixen sordesa severa o profunda el pacient podria continuar tenint problemes per entendre bé el que diuen.

Cal dir que no tots tenen la mateixa resposta, és a dir, és possible que un nen que pateixi sordesa severa o pregona es beneficiïn dels audiòfons, però no és el més habitual.

Tot i així, per afavorir al màxim de persones que no es poden beneficiar dels avantatges que suposen els audiòfons, existeixen al mercat diferents models d'audiòfons per tal que cada persona percebi bé els sons, amb un audiòfon que s'adapti a les seves necessitats.

7.2.1. MODELS D'AUDIÒFONS USUALS

7.2.1.1. Audiòfons d'inserció profunda: Utilitzats en casos de pèrdues molt lleus. Són preferibles per la seva estètica ja que són pràcticament invisibles.

Audiòfons d'inserció profunda

7.2.1.2. Audiòfons intrauriculars: Són els que es fabriquen a mida per ser col·locats dins l'oïda externa. Aquest tipus d'audiòfon, no té les característiques de potència i amplificació per cobrir pèrdues greus, per això aquest tipus no és el més recomanat per persones amb pèrdua auditiva superior als 80 dB.

Audiòfons intrauriculars

7.2.1.1. Audiòfons retroauriculars: Són els més coneguts i més utilitzats, especialment en nens. Es col·loquen darrere el pavelló auditiu i és el tipus més adequat per aquelles pèrdues severes o profundes. És visible.

imatges 10, 11 i 12:¹⁷

Audiòfons retroauriculars

Els audiòfons també es poden diferenciar en programables o no programables, és a dir, gràcies al avenç de les tecnologies, s'han ideat audiòfons amb la capacitat de canviar la sincronització depenent de l'ambient en que es trobi la persona (si ha molt soroll, gent parlant, silenci..). També són programables depenent del grau de pèrdua auditiva.

Cal dir, que com tot, també consta d'inconvenients.

7.2.3. INCONVENIENTS DELS AUDIÒFONS

L'inconvenient econòmic és el més rellevant: al parlar d'audiòfons estem parlant d'un aparell tecnològic que a més, es va innovant amb nous avenços,

¹⁷ imatges 10, 11 i 12: Extreptes de la pàgina: www.clinicamontanya.com

això com tot, té un preu. Evidentment, com més novador i complexa sigui l'audiòfon, més elevat serà el preu.

I moltes vegades, especialment els nens, no són conscients del cost que tenen i el que representa per les famílies si es trenquen, es perden o es fan malbé.

Cal anomenar també que és molt freqüent que els nens petits es neguin a portar-los, i en molts casos és molt complicat pels pares obligar-los a posar-se'ls ja que ja que és molt incòmode pels nens, especialment al principi.

7.3.LES EMISSORES DE FREQUÈNCIA MODULADA (FM)

La funció de les emissores de freqüència modulada és reduir els inconvenients per sentir en situacions on pot ser difícil la comprensió del missatge ja sigui pel soroll de fons, la distància de l'emissor o altres.

Aparells com els audiòfons o els implants coclears faciliten el fet de sentir, però l'orella humana és capaç de "seleccionar" sons, és a dir, en situacions on hi hagi molt de soroll de fons on moltes persones estan parlant alhora, l'orella pot regular el volum de les coses que t'interessen sentir deixant a un segon pla el que no t'interessa i posant més atenció al que realment vols sentir; en els aparells com els audiòfons tot el so percebut s'amplifica, sense que el receptor sigui capaç de realitzar aquesta diferenciació, així que les emissores de freqüència modulada ajuden a minimitzar el soroll de fons, els inconvenients que pot donar la distància entre els interlocutors, o fins i tot la reverberació¹⁸.

Són equips formats per un transmissor el qual consta d'un micròfon i és portat per l'emissor, i un receptor que porta la persona sorda i pot estar inclòs en un implant coclear o audiòfon. L'equip funciona sense cables, fet que permet la mobilitat dels interlocutors en tot moment, funciona regular les freqüències de ràdio del transmissor amb les del receptor.

Cal dir que com tots els aparells tècnics en el món de la sordesa, no totes les persones poden treure profit de l'aparell, depèn de a persona i del grau de la pèrdua auditiva.

---

¹⁸ El rebot de les ones sonores contra les parets, mobiliari etc.. És a dir perturbacions de les ones sonores, quan més neta sigui l'ona més fàcil serà pel receptor. (informació extreta de wikipèdia).

8.CREDA

Els CREDA (Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius), són centres on treballa un equip de logopedes, psicopedagogs i audioprotesistes que proporcionen un servei a les persones sordes o sordcegues.

En els CREDA es realitzen les atencions primerenques de les famílies al rebre la notícia que el seu fill és sord, o pateix una deficiència auditiva; ajuden a la família psicològicament proporcionant tota la informació necessària sobre la sordesa en general i especificant en la del seu fill, assessorant-los sobre les decisions que hauran de prendre posteriorment i oferint una atenció individualitzada dels psicopedagogs i els audioprotesistes que estudien el cas del nen petit i realitzen una valoració sobre el tipus de dèficit, les causes les ajudes tecnològiques més adequades pel nen, i la resposta que en dóna, amb el seu seguiment i revisió pertinents.

Una altra feina dels professionals que atenen primerament a les famílies i al nen, és buscar una modalitat¹⁹ d'educació (ja sigui bilingüe o llengua oral) d'acord amb l'entorn que envolta el nen. Cada nen és un cas molt diferent, depèn de la seva capacitat auditiva, visual i del seu desenvolupament.

La resposta educativa ha de ser un treball conjunt de tots els professionals implicats per poder establir estratègies comunicatives i d'accés a l'informació i a l'aprenentatge, és a dir en molts casos els propis professionals que atenen aquestes famílies tenen idees divergents sobre quina és la modalitat més adequada.

Tot i així la funció principal del CREDA és col·laborar conjuntament amb les escoles i el professorat que hi treballa per tal assessorar-los en les tasques i adequar els recursos dels nens amb deficiència a les seves necessitats,

Els alumnes reben els serveis de logopèdia amb logopedes provinents del mateix CREDA a l'escola. Aquest servei el tenen en tota l'educació obligatòria,

---

¹⁹ El concepte de modalitats fa referència a la forma d'educació (llengua de signes, o llengua parlada) explicada en l' apartat de recursos educatius del treball. Els pares són informats, orientats i assessorats sobre aquestes modalitats pels professionals del CREDA. Cal dir que el CREDA és molt important en tot el procés ja que és el primer suport que reben les famílies.

ja que en la post-obligatòria el servei només va dirigit a l'assessorament del centre, i als alumnes només en els cassos en què es consideri necessari.

Els recursos que ofereix el CREDA són gratuïts ja que el va crear el Departament d'Ensenyament de la Generalitat per tal de garantir que tots els nens tinguin accés a l'educació, independentment de les dificultats que puguin tenir.

Actualment hi ha deu CREDA a Catalunya.

8.1. RECURSOS EDUCATIUS:

El fet de tenir un fill comporta que els pares han de prendre una sèrie de decisions, especialment quan el nen és petit.

Normalment, el fet de prendre decisions és una qüestió difícil per tots els pares, ja que qualsevol decisió que es prengui afectarà directament la vida dels fills, però pels pares de fills sords encara resulta més complicat:

Dintre del món de la sordesa, existeixen diferents recursos educatius: dos tipus d'escolarització, i dues modalitats d'educació diferents.

Per explicar aquestes diferències en l'educació, cal que expliqui que existeixen diverses concepcions de sordesa:

Al principi d'aquest treball hi ha escrita la definició que dona la OMS (Organització Mundial de la Salut) de la sordesa. Aquesta definició està escrita des d'un punt de vista mèdic; es centre en l'oïda, i defineix a les persones sordes com persones que pateixen una "malaltia", que cal normalitzar.

Està clar que la sordesa significa que hi ha alguna part del sentit de l'oïda que no funciona correctament, però cal dir que per la comunitat sorda, la sordesa lluny de ser una malaltia representa una identitat pròpia, que es diferencia de la resta per tenir la vista com a mètode de comunicació que uneix una minoria que comparteix una llengua, unes tradicions i una cultura comuna.

Aquestes divergències són les que creen diferents mètodes d'educació.

Això significa que els pares han de decidir en quin tipus de centre volen que estudiïn els seus fills, i en quina modalitat volen que siguin ensenyats. Sovint, pels pares aquest és un procés dur, ja que moltes vegades han de fer una elecció sense haver acabat d'entendre del tot en què consisteix cadascuna de les alternatives.

A continuació explico els dos tipus de centre existents:

8.1.1. TIPUS DE CENTRE:

Centres d'educació ordinari o centres d'educació especial.

Centres d'educació ordinaris: Es tracta d'un centre normal, on els nens sords van a l'escola amb nens oients. Pot ser que hi hagi un grup reduït de cinc o sis nens sords com ell (en aquest cas són anomenats centres ordinaris d'agrupament), o que sigui l'únic nen sord.

(Podria ser perfectament el cas de Valldemia, tot i no tenir un projecte d'inclusió, ja que segons la llei, qualsevol nen que pateixi algun tipus de minusvalia, ha de ser acceptat per l'escola, tot i que els pares haurien de pagar el servei dels professionals que necessités el seu fill a diferència d'una escola amb projecte).

El problema que sol suposar el recurs d'un centre ordinari però en el que només hi ha un alumne sord, és que en la majoria de casos, el centre i els docents no estan suficientment preparats per atendre les necessitats educatives del nen per portar un desenvolupament correcte, i a un ritme normal. És per això que el més recomanat són els centres d'educació ordinari, però amb agrupament d'alumnat sord, ja que solen ser centres on el projecte d'inclusió (no integració, ja que respecte les diferències de l'alumne) ja es té assumit, i a més, els professionals remarquen la necessitat que els nens sords trobin i tinguin amics sords, amb les mateixes o similars condicions i dificultats que també tenen ells al mateix temps que s'estan relacionant amb nens oients.

Els projectes dels centres no busquen una integració dels alumnes, sinó una inclusió, és a dir, valora la diversitat com a element enriquidor del procés, i proporciona als nens sords un ensenyament adaptat a les seves necessitats de

la mateixa manera que facilita una igualtat d'oportunitats i participació alhora que conviu amb nens oients de la mateixa edat.

Centres d'educació especial: Centre on l'alumnat és exclusivament sord. Actualment la majoria de pares es decanten pels centres d'educació ordinari o d'agrupament, sigui quina sigui la modalitat, normalment els pares que decideixen portar els seus fills en centres d'educació especial són pares sords, ja que les seves vivències educatives sempre han sigut amb sords ja que antigament no existien projectes d'inclusió en les escoles ordinàries.

8.1.2. MODALITATS D'EDUCACIÓ

La modalitat d'educació no només fa referència al tipus de recurs lingüístic amb el que el nen és ensenyat dins l'aula, sinó que també són les bases de les eines que utilitzarà per comunicar-se i socialitzar-se amb la resta del seu entorn; família, amics...

En les diferents modalitats educatives, els centres han de tenir un mínim de recursos tan tècnics com humans que permetin al alumne sord assolir els mateixos objectius que els dels nens oients.

Aquestes dues modalitats són; la llengua oral i el bilingüisme. Les dues són impartides en centres ordinaris, ja que els específics només ensenyen llengua de signes.

8.1.2.1. Modalitat oral²⁰:

Aquesta modalitat és monolingüe, és a dir, s'ensenyava exclusivament la llengua oral, i es considera que la llengua de signes és perjudicial perquè els nens puguin arribar a parlar ja que creuen que si s'ensenyava la llengua de signes als nens petits, no s'esforçaran en aprendre a parlar.

Imatge 13:²¹

Imatge d'una classe de logopèdia individual en un nen sord en la modalitat educativa oralista.

²⁰ Veure a l'apartat número 3 dels annexos, la visita a l'escola Tàber i l'entrevista realitzada allà.

²¹ **Imatge 13:** Imatge extreta de la pàgina: www.xtec.cat/ceipcancarabassa/insta.htm

Normalment la solen escollir persones que recolzen que la sordesa és una malaltia la qual s'ha de "normalitzar".

L'objectiu que té l'exclusivitat de l'ensenyança de la llengua oral és que el nen sord arribi a ser un adult completament normalitzat com si no hagués nascut sord. També rebutgen completament la comunitat sorda, és a dir, tot i ser sords senten que no en formen part.

El nen sord s'ha d'adaptar a la societat esforçant-se en entendre el que li diuen. Tenen total confiança i dependència en els avenços tecnològics com els implants coclears o els audiòfons.²² Els centres on s'ensenya aquesta modalitat són centres ordinaris .

Els nens sords fan classe amb el grup normal d'oients, sense cap mena de reforç especial dintre l'aula, és a dir, dintre l'aula es troba la resta d'alumnes oients i la professora. Això sí, fan classes de logopèdia fora l'aula mentre la resta del grup fa assignatures com música o llengua estrangera; els nens no es poden treure de l'aula mentre fa assignatures pilars com matemàtiques, medi...

Cal dir que les llengües (català i castellà), les fa amb la resta de la classe, el que es treballa en logopèdia és l'ús de la comunicació oral, a través de jocs amb l'objectiu de que el nen pensi, utilitzi la parla i l'estimulació de les restes auditives.

8.1.2.2. Modalitat Bilingüe²³:

El bilingüisme és la modalitat d'educació que ensenya i utilitza tan la llengua de signes com la llengua oral. Donant el mateix valor a una que a l'altre, és a dir, el bilingüisme no és la suma de dues llengües sinó que és un continu, van les dues juntes, els nens sords necessiten el suport de la llengua de signes per accedir a la comprensió de la lectura, l'escriptura i la llengua oral.

---

²² He de remarcar aquesta dependència i importància dels recursos tecnològics, ja que en la majoria dels casos els nens són capaços de sentir-hi la qual cosa facilita que la parla s'assoleixi molt més fàcilment, tot i que cal dir que cada nen és diferent, i depèn molt de com aprofiti els aparells. Això sí, el procés és molt més complicat en els casos en que per desgràcia els aparells no ajuden en res als nens.

²³ Veure a l'apartat número 4 dels annexos la visita a l'escola Tres Pins i l'entrevista realitzada a l' Esther Molins.

En els projectes bilingües primer s'ensenya la llengua de signes o llengua natural, que és la llengua que permetrà l'accés a la llengua oral (escrita i parlada).

El procediment per aprendre la llengua de signes és igual que el dels nens oients per la parla, és a dir, es produeix de forma espontània; de la mateixa manera que els nens oients aprenen a parlar gràcies a sentir parlar als altres. Per aprendre la llengua de signes, ensenyen a partir de la interacció, o el que ells anomenen immersió lingüística, és a dir, a partir d'un entorn natural on les persones que l'envolten es comuniquin a través de la llengua de signes, això significa que per una bona assimilació de la llengua de signes és necessari que la família també l'apregui, i que quantes més persones del seu entorn també es comuniquin amb ells per la llengua de signes.

Igual que es fa amb els nens petits oients, les primeres comunicacions en llengua de signes són molt bàsiques, i es va variant en funció del que el nen va aprenent.

La llengua de signes permet que el nen es pugui comunicar i expressar, ja que fins que no l'assumeix és molt freqüent que els nens sords se sentin incompresos, i que com a resultat d'aquesta incomprensió els nens siguin molt moguts i rebels, ja que no saben com ho han de fer per fer-se entendre.

Una vegada ja tenen prou domini de la llengua de signes, sense deixar d'ensenyar-la, la complementen amb la llengua oral.

El procediment que utilitzen en les escoles bilingües és mitjançant amb el que les logopedes i psicopedagogs anomenen dos moments en les classes. Es tracta de dos espais: la classe gran, on es fa l'educació conjunta entre nens sords i nens oients. Normalment són uns cinc nens sords per classe, tot i que el nombre varia segons els nens que hi hagi en cada promoció i on hi ha la professora i una logopeda provinent del CREDA, però que no fa funció de logopeda, sinó de mediació i suport de llengua de signes pels alumnes sords. I la classe petita o específica que es fa individual o en grup només als alumnes sords, es realitza unes tres hores diàries, i en aquestes hores, la logopeda ensenya als nens tant classe de llengua de signes, com oral, incloent la lectura.

En aquests centres d'agrupament els nens oients també fan una hora de llengua de signes setmanal, i es s'intenta que la llengua de signes estigui present en el major nombre de fets educatius possibles.

Els docents dels centres col·laboren amb els docents dels CREDA (logopedes i psicopedagogs), a més als temps de migdia també tenen monitors competents en llengua de signes, ja que tant els nens sords com oients comparteixen aquest temps junts, i així és enriquidor per tots.

Aquests centres també compten amb educadors sords, els quals no són mestres però proporcionen un referent als nens sords.²⁴

8.1.3.DIVERGÈNCIES ENTRE LES DUES MODALITATS²⁵

El més habitual és que els pares comencin a demanar diverses opinions a diferents professionals sobre quina de les dues modalitats és millor.

El principal problema, és que fins i tot els propis professionals no es posen d'acord sobre quina modalitat lingüística és millor. Actualment hi ha força desavinences entre els professionals que defensen la llengua oral, i els que defensen el bilingüisme, ja que per les persones que defensen la llengua oral, veuen la llengua de signes com un impediment perquè el nen pugui parlar i comunicar-se en un món que és completament oral. I per l'altra banda, els defensors del bilingüisme tot i ensenyar igualment la llengua oral, creuen que el monolingüisme és un intent de normalitzar el nen i atemptar contra l'orgull de ser sord. Ho veuen com una manera de tapar l'evidència, al·leguen que el seu fill continua sent sord, els agradi o no, i que l'expressió en llengua de signes ajuda als nens a pensar perquè tenen un llenguatge ja adquirit, posen d'exemple el saber llegir, els sords oralistes saben llegir molt bé, el problema és la comprensió lectora, ja que no la fomenten d'una manera adequada.

S'ha d'intentar donar resposta desde petit i buscar la modalitat adequada.

---

²⁴ El referent és un element molt important, ja que especialment antigament s'havien donat molts casos de nens sords, que al no conèixer cap persona adulta sorda, pensaven que els nens sords es morien abans d'arribar a adults, avui en dia, la figura d'un referent ajuda al nen a veure tot el que pot aconseguir tot i ser sord.

²⁵ Veure en l'apartat número 9 dels annexos les entrevistes a les logopedes Marta Vinardell i Pepita Cedillo.

9. LLENGUA DE SIGNES

La llengua de signes és la llengua natural dels sords, i la que s'utilitza com a referència per defensar la identitat sorda. La podem definir com la llengua que utilitza com a canal comunicatiu la vista i els gestos reproduïts amb les mans, tot i que també són molt importants les expressions facials i corporals

És utilitzada en totes les comunitats de persones sordes i sordcegues d'arreu del món, tot i que no totes utilitzen la mateixa ja que al contrari del que molta gent pensa, no és internacional, és a dir, de la mateixa manera que existeix l'Alemany, el Francès, el Portuguès, l' Anglès... També existeixen diferents llengües de signes, com per exemple, la llengua de signes Francesa (Langue des Signes Française, LSF)²⁶, l'Espanyola (Lengua de Signos Española), o la Catalana (Llengua de Signes Catalana LSC)²⁷, pròpia de Catalunya.

Cal dir, però, que no es pot relacionar la llengua que es parla en un territori amb la llengua de signes que s'utilitza, ja que no tenen cap mena relació; provenen d'una història i naturalesa diferent. Per exemple, la Llengua de Signes Britànica (LSB), i l'Americana (ASL), no tenen res a veure tot i que el dos països parlen Anglès, i el mateix succeeix en altres territoris com Galícia o el País Basc, que utilitzen la Llengua de signes Espanyola. **Imatge 14:**²⁸

Al contrari del que generalment es pensa, la llengua de signes no és una llengua representada en mímica, és a dir, la llengua de signes Catalana no és la traducció del català en gestos ²⁹, sinó que és una llengua que conté gramàtica i lèxic, i una

Imatge de Dimecres 26 de Maig 2010. Els diputats aplaudint per l'aprovació per unanimitat de la Llengua de Signes Catalana.

²⁶ Totes les llengües de signes tenen una abreviatura, i totes s'anomenen; " llengua de signes.. i el gentilici al que correspon"

²⁷ Recentment aprovada, podeu veure als annexos l'article escrit a el periòdico sobre l'impuls de la llengua e signes Catalana el dia 26 de Maig del 2010

²⁸ **Imatge 14:** Imatge extreta de la pàgina: www.parlament.cat

²⁹ La traducció del català en gestos seria un símbol per cada paraula catalana. No té cap relació amb la llengua de signes catalana, la qual té una gramàtica i lèxic propi tal com s'explica en aquest apartat.

formació de frases concreta i és molt més complexa del que pot semblar.

Parlar en llengua de signes no és només realitzar un signe concret i estàtic sinó que cal tenir en compte; la configuració del signe, és a dir, la forma de la mà en produir el signe, la part del cos en que s'articula, i el moviment i l'orientació dels dits i la mà en realitzar-lo, i de la mateixa manera que en la llengua oral utilitzem un tipus d'entonació determinat al fer una frase exclamativa, interrogativa, per expressar dubte...etc. En la llengua de signes succeeix el mateix, per parlar correctament cal utilitzar tant expressions facials com corporals com els ulls, les celles, la boca, o fins i tot la vocalització de la mateixa paraula en llengua oral.

En la llengua de signes no existeixen les preposicions ni els articles, i els verbs de passat present i futur es representen a partir del cos, si el gest amb la mà és per davant del cos farà referència al futur, si la mà va en direcció per darrere de cos, farà referència al passat, i si és en vertical al cos serà el present.³⁰

La llengua de signes, com totes les llengües, també té una gramàtica pròpia i complexa. Una de les principals diferències entre la llengua de signes, i la llengua oral, es troba en l'estructura de les frases, ja que en comptes de ser subjecte-verb-complement directe, com en el català o castellà; en llengua de signes l'ordre de les frases és subjecte-complement directe-verb,³¹ també es posen els adverbis de temps i lloc al principi de la frase, i és molt comuna la repetició de pronoms personals.

Per exemple:

Si traduïssim en llengua de signes la frase **“demà marxo de viatge. He de preparar la maleta”**.

L'estructura de la frase signada en llengua de signe seria: **“jo demà viatjar maleta arreglar/preparar”**.

---

³⁰ La gramàtica de la llengua de signes és tant complexa que es podria fer un treball de recerca sencer només per explicar-la, per aquesta raó només esmento alguns trets més característics i que diferencien més la llengua de signes de la llengua oral

³¹ En molts casos, aquesta diferència en l'estructura provoca errors en la llengua escrita dels nens sords, ja que els costa diferenciar la gramàtica de les dues llengües, (seria similar al cas de qualsevol oient que estudia una llengua estrangera com l'anglès i la seva llengua materna és la Catalana).

La llengua de signes inclou també la dactilologia la qual és la representació en signes de l'alfabet. Cada lletra de l'abecedari correspon a un signe que adopten la mà i els dits.

El seu ús és molt comú utilitzada en casos en que s'ha de deletrejar noms, cognoms, o termes dels que no existeixen signes o que l'emissor en desconeix el signe, ja que en realitat no es pot considerar llengua de signes, sinó un subgrup de la mateixa. A més, també és molt útil en alguns recursos educatius ja que facilita l'adquisició i l'aprenentatge fonològic de la llengua oral mitjançant el procediment d'ensenyar el signe de la grafia i reproduint-lo fonològicament en la llengua oral.

A continuació us ofereixo un exemple de l'expressió "Bon dia" representada en dactilologia, i en llengua de signes.

Representació en dactilologia:

B

O

N

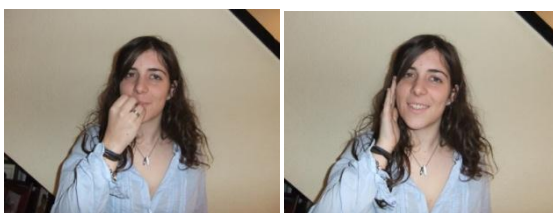

D

I

A

Representació en llengua de signes:

BON

DIA

Les imatges d'aquesta pàgina són d'elaboració pròpia.

10.ASSOCIACIONS

Pot semblar que aquest punt del treball no sigui massa important, però de fet, no és així. Per les famílies amb persones sordes, o per les persones sordes mateixes, és molt important el suport que ofereixen diverses associacions, especialment al principi de conèixer la situació, però també després, ja que l'experiència de les famílies, i el conèixer persones que han passat per la mateixa situació, dona un suport i confiança tan a les famílies com als nens petits.

Existeixen tot tipus d'associacions. Les principals associacions a Catalunya són:

10.1. FESOCA ³²

(Federació de Persones Sordes de Catalunya)

Imatge 15: Logo representant de la FESOCA

És l'agrupament principal de les associacions, a nivell de Catalunya és la més representativa de totes les persones sordes i que les representa davant les administracions.

Assessora i informa sobre la sordesa a les famílies amb l'objectiu d'aconseguir que la sordesa no sigui un problema de comunicació entre les famílies, lluita per cobrir les necessitats de formació i els recursos necessaris per qualsevol persona sorda per tal d'aconseguir un correcte desenvolupament cognitiu, emocional i afectiu.

10.2. FEDERACIÓ ACCAPS

Imatge 16: Logo que representa la federació ACCAPS

(Federació d'Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes).

El seu objectiu és l'integració i participació de les persones sordes en la societat.

Està a favor de defensar les persones sordes perquè es

³² Veure a l'apartat número 8 dels annexos l'entrevista a Antonio Martínez, president de la FESOCA, el qual es comunica amb l'Administració per negociar els recursos del col·lectiu sord.

beneficiïn de les noves tecnologies, ja sigui audiòfons, implants coclears o emissores FM. És partidària de l'educació oralista i busca la futura auonomia de la persona i l'inserció tan laboral com social.

10.3. AICE

(Asociación de Implantados Cocleares de España)

Entitat formada per persones amb pèrdua auditiva que porten implants coclears.

imatge 17: Logo que representa AICE

Assessoren a les famlies sobre l'implant, implicació familiar, educació, rehabilitació etc...

10.4. APANSCE

(Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya)

Impulsa l'educació Bilingüe i el contacte entre els nens sords i les seves famlies a partir de l'organització de diverses activitats. Ofereixen cursos de llengua de signes per les famlies, colònies, excursions etc...

imatge 18: Logo que representa APANSCE

L'objectiu principal de l'associació és la relació social, i els resultats acadèmics.

10.5. LENCOVIS

(Associació de Comunicació Visual i de Llengua de Signes de Catalunya)

Image 19: Logo que representa LENCOVIS

Associació defensora i promotora del bilingüisme com eina que proporciona als nens els mecanismes necessaris per tenir el millor aprenentatge possible i del suport de la família a través d'activitats, curssos i xerrades entre famlies. **imatges dels logos de les associacions**³³

11. DIFICULTATS

^{33 33} Bibliografia de les imatges d'aquest apartat:

imatge 15: www.fesoca.org; **imatge 16:** www.implantecoclear.org; **imatge 17:** www.accaps.org; **imatge 18:** www.apansce.org; **imatge 19:** www.agsordgi.org/enlacos.php

Les persones normo oients, generalment, ens costa donar el suficient valor a la riquesa que suposa al fet de poder oir.

La manca d'audició comporta que la persona es trobi en una gran diversitat de dificultats en els diferents àmbits de la seva vida.

En grans trets, podem agrupar aquestes dificultats en tres grans àmbits:

-Dificultats en l' àmbit quotidià.

-Dificultats en l'àmbit social.

-Dificultats en l'àmbit laboral.

11.1. DIFICULTATS EN L'ÀMBIT QUOTIDIÀ:

Encara que en el nostre dia a dia en siguem poc conscients, el fet de sentir-hi o no, pot arribar a salvar-nos la vida.

Pràcticament en qualsevol acció que fem quotidianament, intervé alguna cosa que ens arriba per mitjà del sentit de l'oïda.

La veu dels pares, dels avis, tiets, de la família o dels amics, la cançó quan ets un nadó, el so de les ones a la platja... tot això són informacions naturals que ens arriben al nostre cervell i som capaços de rebre gràcies a l'òrgan auditiu.

És el moment en que manca el bon funcionament de l'audició que una persona i tot el seu entorn pot concebre la dificultat que aquest fet desencadena.

Ens llevem al matí:

Hem sentit el despertador? Hem sentit la cançó de moda de la ràdio-despertador?

Sentim el soroll de l'aigua de la pluja a l'exterior? I el soroll de l'aigua de la dutxa?

Potser algú ens parla? Ens hem adormit? Ens recorden quelcom important a no oblidar per portar a l'escola? A la feina?

Hem de respondre, podem respondre amb la parla sense moure les mans?
Sense llegir els llavis?

I seguim... sortim de casa... la porta l'hem tancat? Quin soroll, ha fet?

Podem seguir... el motor del cotxe, el fre de l'autobús o del tren...

Milers de sons, agradables a l'oïda, sorolls desagradables per nosaltres... però com són pels altres? Com són per aquells amb disfuncions auditives?

Fets molt quotidians, actuals, el mòbil, l'altaveu d'avisos en els ferrocarrils, la visita al metge que parla un llenguatge diferent al teu, el so dels clàxons abans d'atropellar-te. Són pràcticament incomptables els moments en que el so ens acompanya quotidianament, que ens facilita l'activitat del dia a dia i ens permet viure fàcilment dins una normalitat.

Davant els fets quotidians les persones sordes i les seves famílies majoritàriament representades per agrupacions o associacions intenten buscar alternatives perquè la seva vida sigui el més semblant possible a la d'una persona normo oïent.

Així doncs, les accions d'aquestes persones estan dirigides a demanar, sobretot a les administracions locals i generals, mesures que comportin canvis substancials cap a una igualtat de condicions.

A l'Estat espanyol, en general, es presenten problemes econòmics sobre mesures recollides en la legislació però amb dificultats en el seu desenvolupament:

- Mesures de recolzament a la comunicació del col·lectiu sord
- Mesures per una educació adaptada a les necessitats dels alumnes amb problemes auditius.
- Mesures per l'accés al món laboral i la formació contínua.
- Mesures per trencar les barreres de comunicació amb metges, psicòlegs, serveis sanitaris, assistents socials, policies autonòmiques o municipals i també amb els serveis d'emergències.

L'accés a la televisió, la cultura (teatre, òpera, concerts, etc.), l'oci i l'esport presenta greus problemes degut a la manca de subtítols i intèrprets. En el cas dels intèrprets, el cost d'aquest servei és a càrrec de la persona que pateix la sordesa, encara que es tracti d'un bé públic.

Segurament, en molts casos, com els serveis mèdics, seria fàcil trobar una solució a les mancances comunicatives dedicant esforços formatius dirigits als professionals que segurament hauran d'atendre a persones que no els podran entendre.

Cal dir que, les reclamacions de les entitats representants de la comunitat sorda (persones que recolzen l'educació bilingüe) molts cops es contradiuen amb les reclamacions de les entitats representants del col·lectiu que defensa l'educació oral (oralistes). Davant aquesta realitat, l'Administració adopta una posició neutra i es proclama imparcial a l'espera que la divergència entre aquestes reclamacions sigui nul·la.

A més cal afegir-hi que els departaments d'aquestes administracions tampoc saben com s'ha d'actuar davant d'una persona sorda pel desconeixement i la falta d'informació pública sobre les minories.

11.2.DIFICULTATS EN L'ÀMBIT SOCIAL³⁴

Els sords, igual que els oients necessiten associar-se i tenir amistats.

És comú que la majoria d'amistats d'una persona sorda també siguin altres persones sordes, però la raó d'aquest fet no és en cap cas perquè les relacions entre sords i oients no sigui bona, és simplement pel fet que moltes vegades l'afinitat que es pot produir entre persones que comparteixen la mateixa llengua i cultura solen ser molt més fortes i fàcils que amb altres persones amb les quals la comunicació no és tan fluïda, és per això molt habitual que els sords es sentin d'una pròpia comunitat; la Comunitat sorda.³⁵

---

³⁴ Informació extreta d'apunts propis de les Jornades del dia Mundial dels Sords (Veure a annexos la visita a les Jornades).

³⁵No totes les persones sordes es senten identificades amb aquesta comunitat. Les persones defensores del mètode d'educació oral la rebutja.

Aquesta comunitat és formada per persones tan oients com sordes, però el principal nexa que les uneix és la llengua de signes.

Pot ser que el fet de que es relacionin en comunitats sigui el que provoqui que molts membres de la societat en general pensin que les persones sordes siguin fredes o que rebutgin tenir relació amb persones oients³⁶ paraules les quals normalment desemboquen en crítiques que diuen que els sords es tanquen en grups reduït sense obrir-se en la societat.

Personalment, crec que aquestes crítiques són fruit del desconeixement, ja que puc afirmar en primera persona que és tot el contrari, el que sí és veritat és que el primer contacte pot ser distant o tens. Però això passa simplement per la desconfiança que a vegades poden tenir les persones sordes, la qual pot ser comprensiva si ens posem en la seva pell, ja que moltes vegades, fets auditius que passem per alt o que no donem importància per a ells són vitals.

Cal conèixer que la persona sorda desconeix tot el que hi ha per darrere seu, ja que el sentit que li proporciona la informació de tot el que l'envolta és la vista. Per tant, en casos com per exemple al carrer mateix, el sord no pot sentir si algú camina per darrere seu. És per això que qualsevol cop que se li pugui donar per darrere, per petit que sigui, el pugui sobresaltar o espantar. Cal ser conscients que no ens trobem en les mateixes condicions i ser comprensius respecte les situacions que poden semblar totalment normals, però que en el seu cas no ho són i poden fer reaccionar al sord d'una manera freda o inesperada.

El mateix succeeix en la comunicació: la comunicació amb una persona sorda i una oient, és completament normal, però sí que s'ha de tenir en compte que no hi sent. Per aquest motiu també podem facilitar la comunicació parlant sense obstaculitzar la boca, o vocalitzant més, utilitzant l'expressió corporal, la qual resulta vital, ja que com s'ha explicat en apartats anterior, el sord no té la vista més desenvolupada, però es fixen molt més en detalls visuals, especialment de les persones que els proporciona informació de la persona amb la que "parlen",

---

³⁶ En aquest apartat del treball em refereixo a les persones que desconeixen completament la llengua de signes.

o la lectura labial ³⁷que utilitzen molts sords (no tots), com a suport per entendre millor la llengua oral. En resum, les relacions entre sords i les persones oients no és dolenta, el que passa és que moltes vegades els oients busquen que els sords siguin els que facilitin la comunicació, sense pensar que l'esforç per part de les dues bandes pot concloure amb millors resultats.

També s'ha de ser conscients que el món està compost per comunicacions completament orals i fets comuns com pot ser un dinar, per una persona sorda envoltada de moltes persones oients pot suposar un gran esforç, per una raó tan simple com entendre's, ja que si moltes vegades la comunicació entre una sola persona sorda i una oient ja pot resultar complexa. En una situació, on poden haver-hi temes de conversa diferents, i sobretot on hi ha moltes persones parlant a la vegada, la informació que pugui arribar a rebre la persona sorda és pràcticament nul·la, i moltes vegades això provoca la frustració del sord per la incomprensió, l'avorriment..etc..

D'aquí prové que els sords es relacionin principalment amb persones sordes; perquè la comunicació no és un problema, han passat per situacions similars en la vida...

Per tant, les relacions socials entre sords i oients presenten certes dificultats fàcilment solvantables amb l'esforç de les dues parts, però tot i així, hem de ser comprensius en que les relacions entre sords sigui molt més forta i bona que amb persones oients.

11.3. DIFICULTATS EN L'ÀMBIT LABORAL

Per a les persones amb discapacitat auditiva la integració laboral generalment representa un obstacle a superar.

Podem dividir aquestes dificultats en dos aspectes: un en clau empresarial i l'altre en clau formativa.

11.3.1. CLAU EMPRESERIAL

---

³⁷ La lectura labial és un recurs eficaç i molt habitual, però que resulta difícil per les persones sordes.

La principal barrera en que es troben actualment les persones sordes prové de la manca d'informació del sector empresarial sobre les capacitats del col·lectiu sord .

En general, hi ha un desconeixement sobre les possibilitats de treball i la professionalitat que tenen les persones que pateixen sordesa; domina la creença d'estereotips respecte les barreres comunicatives. A la majoria de responsables empresarials, persones amb càrrec de presa de decisió sobre la contractació, els manca informació sobre els mitjans de comunicació que disposen les persones amb discapacitat auditiva.

A aquest fet s'afegeix la falta d'agilitat per part de l'Administració en el moment de demanar o contractar una ajuda tècnica.

Això dóna lloc a creences que les adaptacions tècniques poden ser un obstacle.

Aquests indicadors, obren molts dubtes i reticències als empresaris a l'hora de plantejar-se la incorporació d'una persona amb discapacitat auditiva a la seva plantilla.

Per trencar aquesta barrera, tant entitats privades com públiques, intenten millorar els sistemes d'informació i assessorament a les empreses per a la promoció dels treballadors amb discapacitats auditives. En aquest sentit, es fan xerrades formatives als empresaris per sensibilitzar i també assessorar (sobre les tècniques d'accessibilitats existents).

Cal destacar, en el cas de sensibilització als empresaris, el concepte de Responsabilitat Social Empresarial. Aquest concepte neix d'un objectiu que es va fixar la Comissió Europea publicat en el "*Llibre Verd*", el juliol de 2001, per promoure la Responsabilitat Social de les Empreses (RSE).

Segons la definició que ha adoptat la Generalitat de Catalunya:

“La RSE suposa per les empreses, a més a més del compliment estricte de les obligacions legals vigents; la integració voluntària en el seu govern i gestió en les seves estratègies polítiques i procediments de les preocupacions socials,

laborals, mediambientals i de respecte als Drets Humans que sorgeixen de la relació i el diàleg transparent amb els seus grups d'interès, responsabilitzant-se d'aquesta manera de les conseqüències i els impactes que es deriven de les seves accions. Una empresa és socialment responsable quan respon satisfactòriament a les expectatives que sobre el seu funcionament tenen els diferents grups d'interès".³⁸

Així doncs, cada dia més, l'empresa haurà de considerar-se "més enllà" d'una entitat dedicada únicament a, haurà de tenir en compte que és una entitat social i, això li suposarà, a més a més d'obtenir beneficis econòmics tenir cura i vetllar pels "beneficis" socials.

Imatge 20:³⁹

En aquest aspecte, l'empresa socialment responsable amb necessitat d'incorporar alguna persona a la plantilla de treballadors s'obre a qualsevol possible candidat/a valorant el valor afegit de la responsabilitat social.

A nivell legal, una de les lleis que afavoreix la integració laboral dels discapacitats és la LISMI, Ley de Integración Social de los Minusválidos⁴⁰, Llei 13/1982⁴¹, que estableix en l'article 38.1, que les empreses amb més de cinquanta treballadors en plantilla fixa, ha de tenir, com a mínim, un dos per cent d'aquests treballadors acreditats amb un certificat de discapacitat.

Imatge publicitària sobre unes jornades anuals d'inserció laboral promogudes per la CNSE (Confederación Nacional de Sordos de España)

³⁸ Cita i informació extreta de la pàgina:

http://www20.gencat.cat/docs/dmah/Home/Ambits%20dactuacio/Empresa%20i%20avaluacio%20ambiental/Ecoproductes%20i%20ecoserveis/Publicacions/guia_RSE.pdf (pàg 9)

³⁹ **Imatge 20:** Imatge extreta de la pàgina: www.fesoca.org.

⁴⁰ La paraula "minusválidos" tot i que es manté escrita per la llei està en desús.

⁴¹ Informació extreta de la pàgina d'Internet del BOE (Butlletí oficial de l'Estat).

Tot i que la LISMI és d'obligat compliment, en els articles següents (al núm.38), presenta moltes alternatives que permeten deixar de contractar al dos percent establert per altres accions que s'allunyen d'aquestes contractacions.

Actualment, pel fet econòmic conjuntural de crisi, les empreses opten, per una qüestió econòmica més que social, incorporar en la seva plantilla persones acreditades amb certificats de discapacitat. Aquests certificats permeten obtenir avantatges fiscals, bonificacions en Seguretat Social, i altres beneficis.

Exemple: Bonificacions Seguretat Social

11.3.2. CLAU FORMATIVA

En l'aspecte formatiu el col·lectiu sord s'enfronta en una dificultat pràcticament igual que amb les empreses. Al sistema educatiu actual li manquen recursos accessibles per a les persones sordes oralistes i bilingües.

És necessari que les persones que pateixen sordesa puguin accedir a una formació reglada amb plena igualtat de condicions, aspecte pendent en la formació actual.

Tot i aquest entrebanc, hi ha persones que amb molt d'esforç -tant propi d'ella mateixa com de la família i l'entorn- que accedeixen a nivells formatius de grau mitjà i universitaris.

Respecte aquest tema, hi ha entitats, especialment associacions (anomenades en el treball) de mares i pares amb fills que tenen discapacitat auditiva, que treballen per construir aquesta igualtat tan necessària; demanant al sistema legislatiu canvis legals per poder fer possible els canvis del sistema formatiu.

Així doncs, encara que es tracta d'una qüestió amb un ritme de progrés lent, l'Administració cada dia es fa més sensible en aquest aspecte i, cada dia més emet respostes positives en favor a la igualtat.

En altres països de la comunitat Europea (Suècia, Dinamarca...) i els Estats Units la situació en l'àmbit educatiu de les persones sordes és molt diferent, l'accés a nivell formatiu dels joves sords en aquests països és millor que el resultat dels sords de Catalunya i l'Estat espanyol en general, ja que fins l'any

2009, el nombre de matricules de joves sords als estudis universitaris a Catalunya era de quatre anuals. En contrapartida, en tot el món existeixen dues universitats adaptades totalment als sords, aquestes es troben als Estats units, una a Washington (Gallaudet University), l'altre a Rochester (Rochester Institute Tecnologic).

11.4. AJUTS A ALGUNES D'AQUESTES DIFICULTATS

Com ja he explicat en l'apartat anterior, un sord es troba en diverses situacions en la vida quotidiana en la qual es pot trobar desavantatges en comparació amb una persona oient.

Però també cal dir que no es troba desemparat davant d'aquestes situacions, no només existeixen els ajuts tècnics explicats també en un apartat anterior, sinó que també disposen de diversos suports que faciliten el dia a dia i milloren la qualitat de vida d'una persona amb deficiència auditiva.

Els suports més habituals⁴² són:

Rellotges-despertadors, aquests aparells tenen adaptats sistemes lumínics o vibratoris que avisen a la persona de la mateixa manera que ho fa un despertador convencional. Existeixen de sobretaula o de pulsera, normalment els despertadors vibratoris es col·loquen sota el coixí.

També són molt freqüents adaptacions en l'habitatge com alertes lluminoses (són alertes que fan encendre i apagar els llums de l'habitatge en el moment en què toquen al timbre o sona el telèfon), vídeo porters, mòbils amb vídeo trucada etc.

El fax, televisió i cinema⁴³ en subtítols, les intèrprets de llengua de signes, etc. Són altres exemples de molts dels recursos que ajuden a facilitar la vida dels sords, així com les noves tecnologies, que tot i que l'objectiu principal del seu sorgiment no era pensat per ajudar a persones amb pèrdues auditives, els ha

---

⁴² As annexos podeu veure fotografies d'alguns d'aquests suports.

⁴³ En la majoria de casos en que els oients anem al cinema no en som conscients que no hi ha l'hàbit de subtitular pel·lícules, per aquesta raó és molt freqüent que els sords vagin a veure al cinema pel·lícules en versió original subtitulades al català o castellà.

proporcionat gran ajuda, com l'accés a internet, xarxes socials com el facebook, que en molts casos supleix la comunicació telefònica, o la utilització habitual dels "SMS", els quals han resultat molt eficaços en el procés de la normalització del seu dia a dia.

Les persones sordes poden sol·licitar al Departament d'Acció Social i Ciutadania el certificat de discapacitat, (es considera discapacitat, si superen un 33% de disminució). Aquest certificat el concedeix el Centre d'Atenció a Disminuïts (CAD) i permet l'accés a diferents ajuts i prestacions com assignació econòmica per fill a càrrec, descomptes fiscals, i altres subvencions en transport, ajuts tècnics o adaptacions en els habitatges (cal recordar sempre que aquestes ajudes econòmiques depenen molt de la renda familiar).

12. SEGUIMENT DEL CAS D'UN SORD BILINGÜE ⁴⁴

En Pere Cantenys va néixer sord l'any 1991.

És la única persona sorda de la seva família, va néixer després d'un embaràs normal i durant el terme de gestació previst.

Va ser un nadó normal amb el desenvolupament que solen fer els nadons durant els primers mesos de vida, tot i així sorprenia molt que sigués un nen molt tranquil i que no es despertés pràcticament amb cap soroll.

Als pocs mesos la seva mare va començar a sospitar que alguna cosa estava passant, ja que no feia gaire cas a les joguines amb música i mai s'espantava per un soroll com podia ser el tro d'una turmenta o el cop d'una porta; en les visites periòdiques al pediatre, la mare comentava els seus dubtes respecte a que alguna cosa no acabava d'anar bé, però el professional no donava importància, ja que aparentment el nadó es mostrava sà.

Als vuit mesos i després de molt insistir per part de la mare, el pediatre va decidir consultar un otorrino i realitzar-li uns potencials evocats; els resultats van confirmar la seva sordesa.

En aquell moment la notícia va deixar als pares i a la resta de la família en estat de "*shock*"; desconeixien que passaria amb el seu fill a partir de llavors, com seria la seva educació, com podria aprendre totes les coses que fins aquell moment semblaven tan fàcils poder ensenyar i a partir d'ara no sabien com.

Van passar de desconèixer per complet el món de la sordesa, a haver d'endinsar-se en ell per força, el primer que van haver de conèixer va ser l'òrgan auditiu, i què era el que fallava en el seu fill, els diferents tipus de sordesa, i les ajudes individuals tecnològiques existents.

L'otorrino els hi va dir que tenia que portar uns audiòfons i fer un treball logopèdic intensiu, els pares en aquell moment i tal i com els hi van explicar van pensar que tot i que era molt dur tenir que posar un aparells a un nen tan

---

⁴⁴ Informació extreta del testimoni en primera persona de la mare i el pare d'en Pere (Montse Gómez i Pere Cantenys), i d'en Pere mateix.

En l'annex 9 podeu veure un vídeo sobre la vida d'en Pere.

petit, un cop amb ells ja no tindria problemes i podria escoltar com un nen normal. Aquesta va ser la primera gran decepció.

Després de tres anys amb els audiòfons i les sessions de logopèdia intensives en Pere continuava igual, els audiòfons no eren útils per ell, i els potencials evocats que s'havien continuat realitzant durant aquest temps no havien millorat fens i van confirmar que la sordesa d'en Pere era molt més pregonja ja que no donava resposta ni a 100dB.

En Pere era un nen molt alegre i mogut, que no podia controlar les seves emocions i a la seva mare li era molt difícil poder establir conductes i poder establir comunicació amb ell per poder explicar-li les coses.

Va arribar l'edat d'anar a l'escola, i va començar l'escolarització infantil a l'escola pública del poble on vivia recomanat pels professionals que l'havien atès des de l'atenció precoç. En Pere era l'únic nen sord de tota l'escola, va ser molt ben acollit per part de tots els professionals des de la professora de la classe fins a la logopeda que el Departament d'Ensenyament li havia assignat durant cinc hores a la setmana, però era molt difícil per a ells treballar ja que no tenien experiència sobre l'ensenyança d'un nen amb una pèrdua auditiva tan important.

La logopeda va observar que el Pere era un nen que, tot i que no emetia cap paraula, reproduïa molts sons quan volia alguna cosa i que també tenia estratègies pròpies per fer-se entendre, i sense que els pares ho sabessin va ensenyar al Pere els colors en llengua de signes per observar la seva resposta. Una setmana més tard la logopeda va convocar els pares a una reunió i els hi va dir que havia provat d'ensenyar signes al Pere i que la seva resposta davant d'aquesta eina de comunicació havia estat espectacular per lo que recomanava l'aprenentatge de la llengua de signes dels pares i al seva professora, si era possible.

Aquesta opció no era la que els pares tenien prevista per ell, ni s'ho havien plantejat, però després de veure com en Pere els hi anava ensenyant els colors pel carrer no van tenir cap mena de dubte.

Així va ser com els seus pares i la seva àvia van començar classes de llengua de signes, amb tot l'esforç que suposava anar cada dia fins a Barcelona a les nou i mitja del vespre després de la jornada de feina. Paral·lelament en Pere també havia estat aprenent llengua de signes i creixent, així a poc a poc van ser capaços d'establir comunicació amb ell i, fins i tot, els hi va fer viure la sordesa del seu fill amb normalitat.

Al acabar l'etapa infantil a l'escola es van enfrontar amb un altre problema: en Pere tenia que començar la primària i el director de l'escola els hi va dir que no els podien oferir garanties de que el seu fill tingués les necessitats educatives cobertes ja que els professors de primària no tenien intenció d'aprendre llengua de signes i ell no els podia obligar a aprendre'n.

Així va ser com els pares van començar a informar-se sobre l'escolarització dels fills dels pares que assistien amb ells a la classe de llengua de signes. Els hi van parlar de l'escola Tres Pins situada a la muntanya de Montjuïc, una escola municipal i pública, on grups de cinc o sis alumnes sords compartien classes i activitats amb alumnes oïdors, ja que havien iniciat un projecte d'escola bilingüe i tenia un CREDA a prop de l'escola.

Finalment, en Pere va realitzar la primària a l'escola Tres Pins seguint el mètode d'escolarització bilingüe i va continuar estudiant secundària i Batxillerat Tecnològic al IES Consell de Cent, ubicat també amb un projecte bilingüe de continuïtat amb l'alumnat sord.

Tant els esforços que ha fet en Pere com tots els que ha realitzat la família; com desplaçar en Pere cada dia pel matí a cinquanta quilòmetres de casa seva, aprendre llengua de signes o esforços econòmics d'aparells com els audiòfons, classes de repàs amb logopedes no cobertes per les ajudes etc. Han valgut la pena ja que ha resultat ser un estudiant brillant gràcies a les eines que li han sigut proporcionades, una persona extrovertida amb molts amics sords i oïdors, amb activitats d'oci com la natació i l'esquí, capaç de moure's pel món i fer-se entendre per ell mateix.

Tot i així, cal dir que l'afició i passió d'en Pere des de petit ha sigut el món de l'aeronàutica i el seu somni era poder guanyar-se la vida fent de pilot d'avió.

Per causa de la seva sordesa no podrà ser pilot d'avió (tot i que l'estiu passat va tenir la oportunitat de pilotar-ne un), però les seves expectatives de futur són poder treballar algun dia dins d'aquest món.

Actualment està complementant els seus estudis als Estats Units, concretament a la Gallaudet University (una de les dues universitats per persones sordes de tot el món, com he comentat anteriorment en el treball) i la seva intenció és continuar els seus estudis a Barcelona fent un cicle formatiu de grau superior en Gestió de Transport per poder accedir als estudis universitaris i estudiar Gestió d'empreses Aeronàutiques, que és el que de veritat li agrada.

13. CONCLUSIONS

Des que vaig començar aquest treball he pogut comprovar que les dificultats de les famílies amb persones sordes són moltes, però que tot hi així depèn molt de la manera que adopti la família per viure-la.

D'aquí ve la frase del meu títol "*Sóc sord, i què?*", aquesta frase que tant diuen els sords, indica, que tot i les dificultats que he anomenat en el treball, els esforços realitzats per la família i pel propi sord, la qüestió és viure la sordesa de manera normalitzada, ja sigui amb una educació oral o bilingüe.

He pogut comprovar que dins la mateixa comunitat sorda hi ha moltes divergències, i crec que les dues parts haurien d'arribar a acords, ja que cada educació té parts favorables per cada nen, i en realitat les necessitats no es diferencien tant les unes a les altres. Però sense aquesta posada en comú d'opinions també puc entendre que les administracions no s'acabin de decidir sobre quines mesures s'han de prendre.

Els dos pensaments són diferents i cap és millor que l'altre, però sí crec que s'hauria de mirar la felicitat i la necessitat del nen.

A nivell personal, he de dir que ha sigut molt, tot el que he après. El fet de parlar amb tanta gent diferent; grups d'associacions, logopedes, mares, pares, professores, metges..etc i de conviure amb un mateix tema tan de temps et fa aprendre i reflexionar. El meu treball m'ha aportat coses molt valuoses per mi com a persona, ja que aquesta disputa d'adaptar-se al món com a oient sent sord, o de defensar el que ets i adaptar-te a la situació dóna molt a què pensar i plantejar-te o el simple fet de pensar en les dificultats que tenen altres persones al nostre voltant i que només s'anomenen esporàdicament per fer veure que ens preocupem quan en realitat ells les han de patir cada dia, i no només afecten a les persones amb discapacitats sinó a tot el seu voltant.

Però no només m'ha aportat coneixements respecte al treball en sí, sinó que també m'ha ajudat a moure'm i espavilar-me alhora de buscar informació, ja que si tu no et mou i busques, ningú vindrà a ajudar-te.

He de dir que en la majoria de llocs que he visitat o he demanat informació no m'han posat massa traves, però a vegades he hagut d'insistir o trucar i espavillar-me perquè em fessin cas o trobar-me en algun lloc on no coneixia a ningú, haver de preguntar, demanar ajuda...etc. Per això, crec que tot i l'esforç m'ha aportat molt en tots els aspectes.

Vull fer constar que tot i haver fet els possibles, també m'hagués agradat visitar el CREDA personalment, ja que el contacte que he tingut amb les persones del CREDA ha sigut telefònic o per correu electrònic, i que m'hagués agradat remarcar en el treball que la sordesa és molt més comuna que el que sembla, i que molts metges avisen de l'importància de cuidar l'oïda, ja que va en augment dia a dia especialment per l'ús d'aparells reproductors de música i les pèrdues auditives en persones d'edat avançades.

Del treball, també em quedo amb dues frases que em van marcar.

Una és la d'una logopeda de l'escola Tàber que em va dir: *“Els nens de l'escola tenen una vida completament normal, perquè de fet, hi senten, són oients”*. La frase em va cridar molt l'atenció, perquè de fet, és veritat perquè tot i semblar increïble, gràcies a les noves ajudes tecnològiques els nens són capaços de sentir-hi, però alhora crec que cal que no oblidem que en realitat continuen sent sords ja que en el moment que es retiren aquestes ajudes el nen continua sense sentir-hi.

I l'altre frase és la de la mare d'en Pere que em va dir: *“Una cosa és viure, i l'altre és veure”*. Crec que no cal comentar-la, ja que té tota la raó, les coses no s'entenen i comprenen de veritat fins que no les vius.

Espero que hàgiu gaudit de la lectura.

Gràcies per la vostra atenció.

14. BIBLIOGRAFIA

LLIBRES:

APANSCE, Associació. *II Jornadas de educación bilingüe en el niño sordo*. Barcelona: Ed. Mayo, 1999

AROCA, Eva: *Guía para Profesionales del Movimiento Asociativo de Personas Sordas*. Madrid:Ed. Fundación CNSE,2002

BORONAT, Josep: *Aprenem LSC! Manual per a l'ensenyament-aprenentatge de la Llengua de Signes Catalana*. Barcelona: Ed. S.R.L.,1998

CAPDEVILA I PLANTA, Marta: *Sords profunds, però hi sentim i parlem*. Barcelona: Ed.Municipal,2008

CEDILLO, Pepita. *Háblame a los ojos*. Barcelona: Ed. Octaedro, 2004

CNSE, Asociación: *Lola y su familia. Guía para padres y madres de niños sordos*. Madrid, 2001

CNSE, Fundació. *Atención temprana a niñas y niños sordos. Guía para profesionales de los diferentes ámbitos*. Barcelona : Ed.Fundación CNSE, 2007

CODINA, Júlia. *Un nou sentit: l'implant coclear*. Treball de Recerca, Gener2010

GISPERT, Carlos: *Diccionario de Medicina Océano Mosby*: Ed. MMVI Océano, 2002

KLAUS-U.,Benner.:*Atlas de anatomía*. Madrid: Ed. LIBSA,2006

LABORIT, Emmanuelle: *El grito de la gaviota*. Barcelona: Ed. Seix Barral, 2003

SACKS, Oliver: *Veo una voz; cultura sorda y lenguaje de signos*: Ed. Anagrama, 1999

PÀGINES WEB:

Associació ACCAPS:

www.accaps.org

Associació APANSCE:

www.apansce.org(consultada el 3/12/10)

Auditory Disabilities: Tipus de sordesa i pèrdua auditiva

<http://webaim.org/articles/auditory/auditorydisabilities> (consultada el 6/8/2010)

Cómo hablar a personas con problemas de audición:

http://www.parasordos.com/1/index.php?option=com_content&view=article&id=462%3Acomo-hablar-a-personas-con-problema-de-audicion&catid=17%3Apreguntas-frecuentes&lang=es (consultada 9/9/10)

Considerations for the use of sign language, Consideracions del llenguatge de signes:

http://clerccenter.gallaudet.edu/Clerc_Center/Information_and_Resources/Cochlear_Implant_Education_Center/CI_Navigating_a_Forest/What_is_a_Cochlear_Implant/Sign_Language.html#footnote (consultada el 17/8/10)

CREDA Pere Barnils: xtec.cat :

<http://www.xtec.net/serveis/creda/a8901335/>

(consultada el 28/10/10)

Criando niños sordos:

<http://www.raisingdeafkids.org/spanish/teen.php> (consultada el 17/8/10)

Cultura sorda: explicació del congrès de Milà i del corrent oralista i bilingüe:

http://www.cultura-sorda.eu/resources/Congreso_de_Milan.pdf

(consultada el 6/8/2010)

Deaf child: nens sords:

<http://www.kathleensworld.com/deaf-child.html> (consultada 9/9/10)

Difusord: Diàri virtual de la comunitat sorda:

www.difusord.com (consultada el 13/10/10)

Federació de sords de Catalunya:

www.fesoca.org(consultada el 5/10/10)

Fundación CNSE (Associació de sords):

www.fundacioncnse.org (consultada el 20/10/10)

Història de la comunitat sorda:

http://8402934762822332004-a-1802744773732722657-s-sites.googlegroups.com/site/signapunespsicosociologia/cultura/HistoriadelaComunidadSorda.pdf?attachauth=ANoY7co9_rLbcK_FzndpWO0pkMQy1b2APON1ZPNM9meT6KwOG8Eodp0U0B3cH1rw5MpX8Ds9Tk5H4esDONTM0HCD-Of_Y2bPbvJ8MMB25cQp_bKSJymg2x1mK8Jv98c06LrWJLuH5y439k6IT3Ihtxi52amKlaVPfRnCJe4fZPFjhTHXBPn7BhHNtRvOgNJQ0BXQKXqBI4n9H5Ha50rLqUc6JBblwv6jqg8qKNRdlyH0U_4T5trVV9haiAmtHmV3sHfJKpj9XK2&attredirects=0(12/8/10)

La sordera:

http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lda/espinsa_l_m/capitulo1.pdf(visitada el 14-7-10)

logopedia i TIV: xtec

http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/td138/modul_6/practica_1.html

<http://www.xtec.cat/~cllombbar/plantilla.htm> (consultada el 3/12/10)

Signem: Guia bàsica per la comunicació de llengua de signes catalana

www.signem.cat (consultada el 13/12/10)

sitio de sordos: educació del nen sord:

http://www.sitiodesordos.com.ar/educ_sordo.htm (visitada el 6/8/2010)

Societat federada de persones sordes de Màlaga:

http://www.s fsm.es/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=197&Itemid=273 (consultada el 24/9/10)

The Cochlear Implant Education Center: Gallaudet.edu

www.clerccenter.gallaudet.edu/Clerc_Center/Information_and_Resources/Cochlear_Implant_Education_Center (consultada el 20/8/10)

Wikipèdia; enciclopèdia lliure:

www.es.wikipedia.org/wiki/Lengua_de_se%C3%B1as#Origen_de_las_lenguas_de_se.C3.B1as (consultada el 28/10/10)

Imatge Portada: www.nooigobien.es

15.

ANNEXOS

ANNEX 1: AUDIOMETRIES I VISITA A L'HOSPITAL DE MATARÓ

ANNEX 1

AUDIOMETRIES I VISITA A L'HOSPITAL DE MATARÓ

Quan vaig fer l'apartat del treball on explico la detecció de la sordesa, se'm va ocórrer que no hi havia millor forma d'explicar-ho i entendre-ho que experimentant jo mateixa.

Així que vaig posar-me en contacte amb l'hospital de Mataró, els vaig explicar que estava realitzant el meu treball de recerca i que en ell volia incloure un apartat explicant una de les proves que s'han de realitzar les persones sordes. Allà em van aconsellar que expliqués l'audiometria ja que és una de les proves més comuns.

Finalment, vaig visitar l'hospital de Mataró i les infermeres em van explicar el procediment i la valoració de l'audiometria.

M'hagués agradat poder parlar amb el metge, però per raons d'agenda no va ser possible, tot i així les infermeres, que són les que realitzen personalment les audiometries, em van aclarir tots els dubtes i em van atendre de la millor manera que podria haver demanat.

A més vaig fer-me una audiometria per experimentar personalment la prova i observar els resultats obtinguts.

De fet, puc dir que no podria haver elegit cap millor manera per documentar-me, ja que l'explicació que em van donar va ser de gran ajuda.

A continuació he adjuntat exemples d'audiogrames on hi ha representades les audiometries de persones amb diferents tipus de pèrdua auditiva i la meva per poder observar les diferències:

A continuació presento l'audiometria de'n Pere Cantenys, on es pot observar una pèrdua auditiva de 110 dB, i que la seva resposta amb audiòfons no li proporciona ajuda:

Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius de Catalunya

Cognoms: ...CANTE NYS... GÓMEZ..... Nom: ...Pere..... Edat: 18s. Data: 25/05/20..

AUDIOMETRIA TONAL

Orella Dreta

nivell sonor en db HTL

Masking

Freqüència en Hz

Nivell Pèrdua Auditiva a l'orella dreta $\frac{120 + 120 + 120 + 120}{4} = 120 \text{ db}$

Orella Esquerra

nivell sonor en db HTL

Masking

Freqüència en Hz

Nivell Pèrdua Auditiva a l'orella esquerra $\frac{115 + 120 + 120 + 120}{4} = 119 \text{ db}$

RENDIMENT PROTÈTIC EN CAMP LLIURE

nivell sonor en db HTL

Freqüència en Hz

	Orella dreta	Orella esquerra
Audiòfon / IC		
Marca i model		
Ajustos		

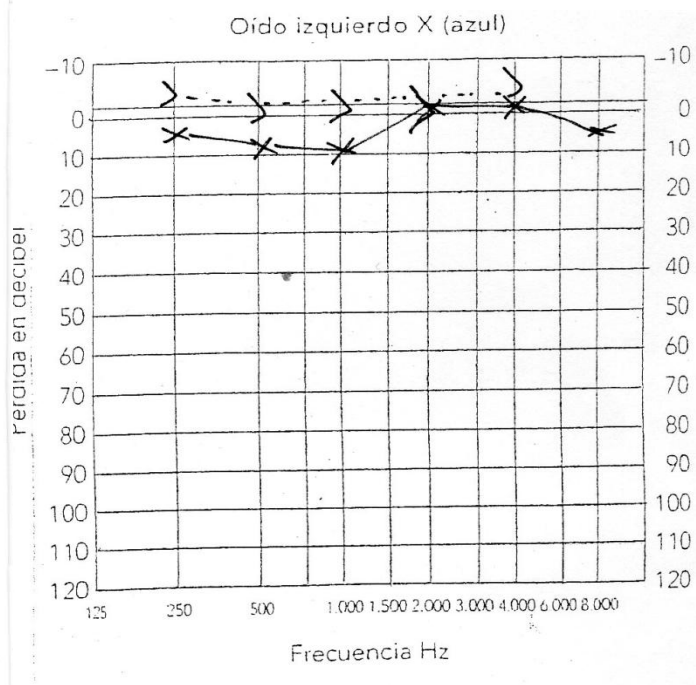
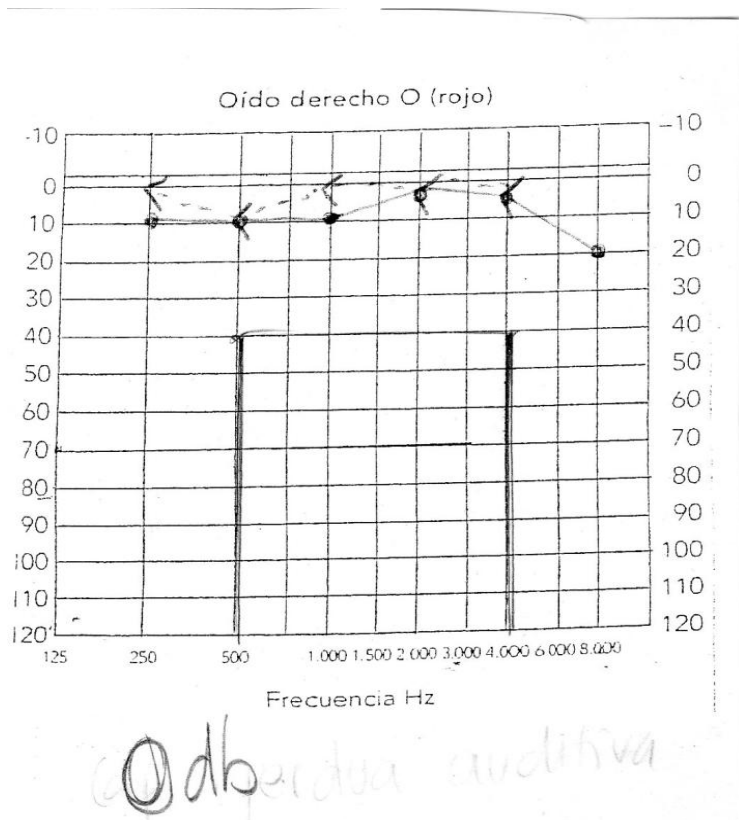
Guany protètic en camp lliure:

▲ Sense audiòfons / IC   △ Amb audiòfons / IC

Observacions:

La meua audiometria:

A continuació presento la meua audiometria on es pot observar que no hi ha cap pèrdua d'audició en l'àmbit conversacional:

ENTREVISTA A NOELIA JIMÉNEZ

Ha estudiat auxiliar d'infermeria, especialitzada en otorinolaringologia, actualment treballa a l'hospital de Mataró, i és la persona encarregada de realitzar les audiometries als pacients.

1.-En què consisteix una audiometria? Com funciona?

És una prova mèdica que es realitza en una cabina insonoritzada en la que el pacient s'ha de posar uns cascos per on posem diferents sons en diferents freqüències i ens ha d'anar indicant si sent el so o no, nosaltres apuntem a partir de quines freqüències i intensitats sent, i així podem establir quin és el seu llindar d'audició.

2.-Quina informació (finalitat) ens proporciona una audiometria?

És per veure quin grau de pèrdua auditiva té el pacient.

6.-Am quines freqüències s'explora? Per què aquestes freqüències?

Les intensitats es realitzen totes des de zero fins a 100dB, mentre que les freqüències que es fan servir per via aèria són de zero a 8000 Hz, i les de via òssia són de zero a 4000 Hz.

3.-Quins són els llindars d'audició d'una persona normooient?

Els pacients que no senten en les franges de freqüències inferiors a 30 Hz, significa que ja té pèrdua auditiva, el normal per una persona oient és sentir en franges superiors.

4.-Com s'interpreta una audiometria?

S'interpreta a partir d'un audiograma, es tracta d'una gràfica on hi han representades les contestacions dels pacients, en la gràfica podem observar l'intensitat i la freqüència en la que sent el pacient.

5.-Hi ha diferents tipus d'audiometria?

Sí, hi ha les audiometries per via òssia i les de via aèria, aquestes dues també es realitzen en una cabina insonoritzada però amb cascos diferents, els cascs

de les de via aèria es col·loquen com uns cascos de música, normals, i les freqüències s'escolten de la mateixa manera com escoltaríem música, en canvi, les de via òssia es col·loquen darrera de l'orella i segons la persona, percep vibracions o sons.

També existeixen audiometries infantils, que consisteix en el mateix, però adaptat en jocs com , en comptes de que el nen hagi d'aixecar el braç en as de que senti el soroll a de prémer un tren...

Una nova prova amb la mateixa finalitat que una audiometria són els potencials auditius evocats, aquesta prova es realitza als nadons petits pràcticament acabats de néixer ja que no poden respondre si senten el so o no. Consisteix en posar uns elèctrodes al cap del nadó i esperar que es dormi, i estimular-lo per veure si el cervell reacciona.

7.-L'audiometria és general o es diferencia per orelles?

Es diferencia per orelles, es realitza una audiometria a la dreta, i una a l'esquerra.

Es fa així perquè no tenim perquè tenir el mateix grau de pèrdua auditiva en l'orella dreta que en l'esquerra. El que sí pot passar algunes vegades és que al fer l'audiometria el pacient no distingeixi si el so arriba per l'orella dreta o per l'esquerra, en aquests casos em hem de realitzar un emmascarament, el qual consisteix en ensordir amb soroll constant una orella mentre es realitza l'audiometria en l'altre orella i així a l'inrevés.

8.-És correcte dir que els resultats són el cent per cent fiables?

Sí, sempre i quant el pacient estigui contestant el que realment sent.

ANNEX 2:
JORNADA DEL
DIA DELS SORDS

ANNEX 2:**JORNADA DEL DIA DELS SORDS**

Els dies 1 i 2 d'Octubre vaig tenir l'oportunitat d'assistir a la jornada de celebració del dia mundial dels sords que aquest any es va realitzar a Mataró.

En les jornades es van realitzar diferents conferències i taules rodones on diferents professionals com metges, logopedes, la consellera d'educació etc. Explicaven els seus testimonis en relació aquest món, projectes, solucions i reclamacions, també van relatar el seu testimoni persones sordes. Aquestes conferències em van ajudar molt en diferents parts del treball gràcies als apunts que vaig poder prendre.

El dia següent a les jornades es van realitzar un acte públic al parc central i vaig poder anar a una obra de teatre en llengua de signes protagonitzada per actors sords.

Gràcies a l'obra, la qual no tenia cap mena d'intèrpret que traduís l'obre per persones oients vaig poder entendre com es senten els sords normalment, ja que no entenia res i és una situació similar, la diferència és que jo ho vaig poder comprovar una hora i ells es senten així pràcticament tot el temps.

A continuació presento diferents fotografies que vaig poder prendre aquell dia:

Imatge de les conferències

Imatge de la intèrpret

Imatge de les conferències

Testimoni d'Alicia Sort, sorda de neixament

Testimoni d'Alicia Legal, sorda de neixament

Intèrpret de llengua de signes

Taula rodona sobre les eines d'educació als nens sords.

Taula rodona sobre les dificultats d'accés a la sanitat de les persones sordes.

Ball en llengua de signes d'una jove sorda.

Ball en llengua de signes d'una jove sorda.

Imatge de l'acte oficial realitzat al parc central

Aplaudiment del públic sord amb les mans

Paticipació en l'acte de Sergio, exconcurant sord d'un programa de TV (Fama a Bailar!)

Imatge del Cartell del dia Mundial dels Sords

Imatge d'un tros de representació de teatre amb llengua de signes

Imatge d'un tros de representació de teatre amb llengua de signes

Imatge d'un tros de representació de teatre amb llengua de signes

ANNEX 3: VISITA A L'ESCOLA TÀBER

ANNEX 3:**VISITA A L'ESCOLA TÀBER⁴⁵**

Per tal de conèixer els procediments i mètodes d'ensenyança que s'utilitzen en els projectes escolars oralistes em vaig posar en contacte amb el CREDA per saber si hi havia alguna oportunitat de visitar una escola on l'ensenyança fos oral.

Cartell de l'escola Tàber

Després de varis tràmits, gràcies a la coordinadora dels logopedes vaig poder fer una visita a l'escola Tàber, que es troba a Barcelona.

Vaig tenir l'oportunitat de presenciar una classe logopèdica amb diferents nens.

En l'ensenyança oral, tots els nens porten ajuts individuals ja sigui implants coclears o audiòfons. Aquests ajuts proporcionen als nens audició, am la qual cosa facilita la comunicació i l'escolarització.

En la classe que vaig presenciar, la funció de la logopeda era posar els nens en algun "problema" on fos necessària la comunicació per tal de resoldre'l.

La classe que vaig presenciar es va realitzar en grup mentre els companys oients de la seva classe originària feia Anglès. Al arribar els nens; la logopeda (sempre parlant, en cap cas utilitzant la llengua de signes), va saludar els nens, em va presentar i va demanar que se'm presentessin.

Tots van ser capaços d'escoltar la seva petició; dels cinc alumnes; tres eren implantats i dos portaven audiòfons. Els cinc nens van ser capaços de fer oralment una descripció indicant el seu nom, el tipus de suport que tenien, on vivien etc. Sense ajuda de la logopeda.

Això sí, vaig poder notar algunes diferències entre els alumnes, ja que a alguns a vegades tenies que repetir el què deies dues vegades per poder entendre't bé degut a que segurament l'audició o claredat que li proporcionava el seu suport era variable.

---

⁴⁵ No tinc permís per donar a conèixer el nom ni de cap professional, ni de cap nen que vaig conèixer, així com tampoc cap suport fotogràfic, excepte la fassana de l'escola.

Posteriorment a la presentació la logopèda va dir als nens que no tenia retoladors grocs per pintar, i els va preguntar què podia fer. Els nens de seguida van començar a dir en veu alta possibles solucions. Finalment, van decidir anar a buscar-los a la recepció, una vegada allà van demanar-ne a la secretària i ella els va proporcionar.

D'aquesta manera els nens van utilitzar el llenguatge en tot moment; tan per decidir quina era la manera que millor els solucionava el problema, i també per demanar retoladors a la secretaria.

La logopeda em va explicar que la seva adquisició del llenguatge i escolarització era idèntica que la de qualsevol nen oient, ja que gràcies a les ajudes individuals els nens podien sentir, i que per tant també eren oients.

El problema d'aquest recurs educatiu ve quan aquestes ajudes individuals no proporcionen l'ajuda necessària per poder sentir, tal i com indico en el treball, aquests suports presenten inconvenients, i a més l'ajuda és variable en cada cas i especialment en cada tipus de sordesa.

Sense l'ajuda d'aquests suports, l'oralisme es veu difícil d'adquirir tot i que també es pot ensenyar a parlar a nens que no poden percebre absolutament cap so, però el problema és que l'assoliment del raonament és mot enrederit i complexa.

Fassana de l'escola Tàber (Sant Gervasi, Barcelona)

ENTREVISTA A L'ESCOLA TÀBER⁴⁶

1.-Com s'estableix la comunicació i la parla amb els alumnes més petits amb deficiència auditiva?

Com que gràcies als recursos tecnològics els nens poden sentir, la comunicació s'estableix exactament de la mateixa manera que amb un nen oient, ja que de fet, el nen és capaç de sentir.

⁴⁶ No tinc permís per revelar el nom de la logopeda a la que vaig realitzar l'entrevista, ja que consideren que l'equip de logopedes de l'escola és un grup, i l'informació proporcionada va ser del conjunt.

2.-Els alumnes amb deficiència auditiva tenen el mateix grau de comunicació i comprensió que els oients?

Completament, de fet, estan en la mateixa classe, i fan les mateixes matèries.

3.-Reben algun tipus de reforç extra, fora o dins l'aula?

Dins l'aula no tenen cap mena de reforç, dins l'aula es troben tant els nens oients, com els nens sords amb la professora corresponent.

Fora l'aula traiem els alumnes sords a fer logopèdia una o dues hores, mentre la resta de la classe fa música o llengua estrangera, és molt important no treure'ls en classes com medi, matemàtiques o les llengües.

A més, també tenen el suport d'una MALL, que ajuda a reforçar als nens les matèries que més li costen, però és completament normal, els nens oients a vegades també necessiten reforç.

4.-Com es realitzen les sessions de logopèdia?

Sembla més simple del que en realitat és, però la resposta és jugant.

Posem els nens en qualsevol situació en que hagi de pensar i sobretot sigui necessària una comunicació, darrere del joc més simple hi ha l'objectiu de que pensi i parli, és una forma molt dinàmica i eficaç per aprendre i utilitzar la llengua oral

5.-Creieu que existeixen diferències en el desenvolupament cognitiu entre els alumnes amb deficiència auditiva i amb els que no?

Absolutament no. Els nens sords són iguals que els oients, l'única diferència és que han rebut el llenguatge més tard.

6.-Quants alumnes amb deficiència auditiva teniu per aules?

Depèn de la promoció, però normalment dos, tres..és difícil respondre, depèn de l'any.

7.-Els resultats dels alumnes amb deficiència auditiva són comparables amb els resultats dels oients o tenen més dificultats?

Completament, els nens sords presenten les mateixes dificultats que qualsevol altre nen oient, a uns els hi costen més unes assignatures que a uns altres, és tot completament normal, igual que els oients.

8.-La relació entre els alumnes amb deficiència auditiva i els oients, és bona?

És completament normal, de fet es coneixen des de p3 pràcticament, a més, els nens sords escolten i parlen gràcies als recursos tecnològics, especialment audiòfons i implants.

9.-I què passa si els recursos tecnològics no poden ser aprofitats pel nen?

Això només passa en casos molt precisos, de totes maneres, la tecnologia avança cada vegada més ràpid, i avui en dia fan virgeries de suports auditius. Igualment, en el cas que això succeís també es podria assolir la parla, de fet anys enrere es feia així.

ANNEX 4:
VISITA A L'ESCOLA
TRES PINS

ANNEX 4:**VISITA A L'ESCOLA TRES PINS**

Igual que vaig poder visitar l'escola Tàber, també vaig poder visitar una escola bilingüe, l'escola Tres Pins situada a la muntanya de Montjuïc a Barcelona.

Signe de l'escola Tres Pins

No vaig tenir l'oportunitat de veure els nens sords, però sí que vaig poder visitar les instal·lacions, poder veure la biblioteca i parlar amb l'Esther Molins, logopeda del centre.

A continuació adjuntu l'entrevista que lo vaig poder fer:

ENTREVISTA A ESTHER MOLINS

L'Esther Molins és una de les psicopedagogues que treballa en el col·legi Tres Pins. Col·legi que té un projecte d'inclusió de persones sordes amb la modalitat bilingüe i vaig tenir la oportunitat de fer-li una entrevista durant la meua visita a l'escola:

Esther Molins

Creus que el desenvolupament cognitiu dels nens sords és diferent que el dels nens oients?

No, el potencial que té qualsevol nen sord és completament igual que el d'un nen oient, però sí que és veritat, que fins que el nen sord no adquireix el llenguatge, cognitivament no està ben desenvolupat.

Com és realitza l'adaptació dins l'aula en una escola amb projecte bilingüe?

El que fem en l'escola tres pins, i en la resta d'escoles bilingües és dividir la classe en dos moments: la classe gran on els nens sords fan classe conjuntament amb els oients, amb una professora oient i amb el recolzament d'una logopeda que no fa la funció de logopeda sinó que realitza una funció de suport i mediació de tot el que s'ensenya a la classe, en aquesta classe es fan

totes les assignatures excepte les llengües, i efectivament música, que no en fan els nens sords.

L'altre moment és l'aula petita o específica, es realitza tres hores diàries i es fa o en grup o individual, en aquests moments fem lectura, llengua de signes i llengua oral, en el cas que practiquem la llengua de signes preferim que sigui per parelles, perquè els nens es senten més còmodes.

A més, també ensenyem llengua de signes una hora setmanal als alumnes oients, i intentem que la llengua de signes estigui present en tots els fets educatius, per exemple, el dia de sant Jordi, els propis nens tan oients com sords realitzen una espècie de contes redactats tan amb llengua de signes com amb llengua oral escrita, o a la castanyada...

Com s'ensenyava als nens?

En l'aula gran (conjunta nens tan nens oients com sords), el ritme és completament normal, amb el mateix nivell que qualsevol escola ordinària sense cap projecte d'inclusió d'alumnes sords, i s'ensenyava de la mateixa manera que en qualsevol escola, tan en nens oients com sords. Si et refereixes a com ensenyem la llengua de signes, intentem que sigui de la manera més normal possible, la llengua de signes és la llengua natural dels nens sords, i l'han d'aprendre d'una manera natural, igual que els nens oients aprenen a parlar espontàniament, els nens sords també, és per això que intentem fer una immersió lingüística és a dir que aprenguin el llenguatge a partir de veure com s'utilitza en el seu entorn, per això és important que la família especialment els pares aprenguin la llengua de signes.

Quines creus que són les principals dificultats que presenten els nens sords en l'educació?

Crec que la dificultat principal la troben en la llengua escrita i llegir.

Quan dic llegir em refereixo a la comprensió lectora, el que és complicat no és ensenyar als nens a llegir en si, sinó entendre el que estan llegint el que no volem és que siguin el que s'anomenen lletrats, és a dir, persones que saben llegir perfectament però que no entenen res del que llegeixen.

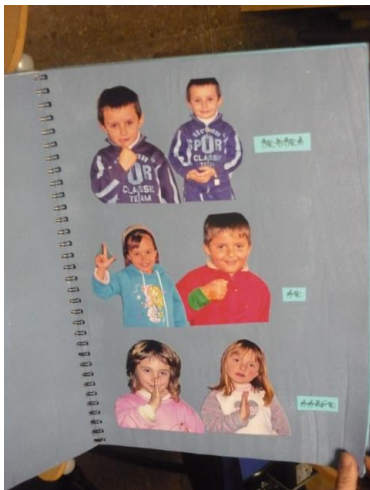
Aquestes dificultats venen donades a partir del fet de no disposar d'una llengua en primer moment, moltes vegades ens trobem casos de nens que arriben al tres pins amb nou anys i que no han tingut mai l'oportunitat de conèixer la llengua de signes, en aquests casos l'aprenentatge serà molt més lent i complicat.

Com és la relació de sords-oients?

Tenen una relació normalitzada. No es porten malament tot i que a vegades sí que tenen mal entesos ja que sovint els sords pensen que els oients no necessiten cap esforç i que ho tenen tot solucionat pel fet d'haver nascut oients, i per part dels oients moltes vegades també tenen gelos perquè diuen que estan afavorits.

Tot i això no es pot dir que tinguin una mala relació.

Però també s'ha de dir que sí que es nota la diferència quan són petits tenen una relació molt més bona ja que la necessitat del llenguatge no és tan gran.

Llibre realitzat pels nens de l'escola Tres Pins on hi ha text, i al costat amb suport fotogràfic la traducció en llengua de signes del text

Imatge d'una de les classes de l'escola Tres Pin on cada dia penjen frases fetes per familiaritzar els nens de conceptes abstractes

Jo a l'escola Tres Pins

Fotografies d'elaboració pròpia

ANNEX 5:
NOTÍCIA DE LA
LLENGUA DE
SIGNES
CATALANA

NOTÍCIA DEL DIA 26 DE MAIG DEL 2010 (el Periódico):

Coses de la vida SOCIETAT

DIMECRES
26 DE MAIG DEL 2010

el Periódico 27

COL-LECTIUS

Impuls legal a la llengua de signes catalana

El Parlament regula avui la via d'expressió dels sords

F.M. BARCELONA

La Federació de Persones Sordes de Catalunya (Fesoca) ha convocat avui els seus socis a les portes del Parlament per celebrar conjuntament el reconeixement legal d'un instrument fonamental per a ells: la llengua de signes catalana. La Cambra aprovarà aquest matí per unanimitat la regulació d'aquest codi autòcton, que disposa d'una gramàtica pròpia des de fa cinc anys i que utilitzen més de 25.000 persones a Catalunya. Els usuaris opten per la llengua de signes catalana de forma massiva, a diferència del bilingüisme entre català i castellà que es dona en la comunicació oral.

Paraules com *tomàquet* o *germà* es representen de forma diferent de la llengua de signes espanyola, que

la denúncia de la federació que representa aquest col·lectiu de la retallada en el nombre d'intèrprets disponibles a causa de la falta d'actualització del suport econòmic que prestava el Ministeri de Sanitat i Política Social.

Aquesta falta de recursos ha obligat la Fesoca a haver de prescindir d'una part dels intèrprets dels quals disposava perquè els seus associats poguessin portar a terme gestions quotidianes com la declara-

ció de la renda, visites mèdiques i intermediacions laborals. A això s'hi ha unit la denúncia de la falta de suport econòmic per part del Consorci d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, que segons la Fesoca ha provocat que durant cinc mesos hagi estat la federació de sords la que ha sufragat les nòmines, fins que ha hagut de paraitzar el servei d'intèrprets per a estudiants de batxillerat i educació secundària a la capital catalana.

La llei sobre la llengua de signes catalana ha trigat tres anys a veure la llum, des que el mateix Parlament va acordar impulsar el projecte l'abril del 2007.

FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA // Un dels aspectes nous de la regulació és que insta a impulsar l'oferta de formació universitària en aquesta matèria. De fet, des del curs 2008-2009 la Universitat Pompeu Fabra (UPF) ofereix dins del grau de Traduc-

ció i Interpretació 20 places per poder especialitzar-se en la llengua de signes catalana en peu d'igualtat amb l'aprenentatge de l'anglès, el francès i l'alemany. El pla d'estudis de la nova titulació universitària, adaptada a l'espai europeu d'educació superior, va ser elaborat en col·laboració amb la Fesoca. Fins ara els intèrprets d'aquesta especialitat es formaven en la Formació Professional de grau superior, informa **Jordi Casabella**. =

també té les seves peculiaritats i va obtenir el seu paraigua legal fa tres anys al Congrés. Ja llavors aquesta norma estatal va incloure el reconeixement de la llengua catalana en pla d'igualtat amb l'espanyola, de la qual difereix en un 30% d'expressions per raons culturals, identitàries i de costums.

DOCÈNCIA I INTÈRPRETS // La norma del Parlament regularà, entre altres qüestions, l'ús d'aquesta llengua en la docència, l'acreditació professional dels intèrprets i el dret d'utilitzar els signes davant l'Administració. De la mateixa manera que la Real Academia Española «neteja, fixa i dona esplendor» al castellà, la llengua de signes catalana disposarà d'un òrgan de difusió sota el marc de l'Institut d'Estudis Catalans.

La bona notícia de la llei per a les persones sordes contrasta amb

ANNEX 6: ENTREVISTA DE LA VANGUARDIA D'UN EURODIPUTAT SORD

ANNEX 6:**ENTREVISTA A ÁDÁM KÓSA EURODIPUTAT SORDMUT⁴⁷****(La Contra de La Vanguardia Divendres 23 de Juliol del 2010)**

Entrevista a Ádám Kósa, primer eurodiputado sordomudo, por Lluís Amigué en La Contra de La Vanguardia, hoy.

Mis abuelos maternos y paternos oían perfectamente, pero, por algún motivo, mi padre y mi madre nacieron sordomudos. Yo también me casé con otra persona auditivamente impedida y tenemos dos hijos también sordomudos...

Lo siento.

No lo siento. Yo no lo siento. Al contrario, creo que he tenido la suerte de vivir los dos mundos, porque mis abuelos no eran sordomudos y aprendí a leerles los labios; con mis padres, con mi ex mujer y mis hijos sordomudos hablo con signos; igual que con mi actual pareja, también discapacitada.

¿Tiene ventajas el lenguaje de signos?

Nos da una mejor comprensión de algunas realidades y nos permite un entendimiento perfecto entre nosotros. No quiero parecer pretencioso, pero yo diría que los sordomudos vemos más cosas que ustedes: vemos cosas que ustedes no pueden oír.

¿En qué sentido?

Ustedes miran el mundo un poco - y perdóneme por el símil- como un caballo con anteojeras: sólo en profundidad; sin perfeccionar su visión periférica. Por eso se pierden tantos detalles reveladores que no están en su plano central de

⁴⁷ Com ja s'ha explicat en el treball, la paraula sordmut pot ser ofensiva per les persones sordes, ja que tenen una discapacitat auditiva, no vocal. En aquesta entrevista es pot observar el desconeixament general sobre aquest col·lectiu, ja que aquesta notícia va ser redactada i publicada en un mitjà de comunicació amb aquesta expressió errònia sense ser avisat.

lo que está sucediendo.

Por ejemplo.

No podrá mentir a un sordo de nacimiento.

¿Por qué?

Porque el mentiroso que oye está pendiente de disimular la mentira sólo en su rostro, ya que quienes pueden oír y hablar sólo se fijan en la cara del hablante.

¿Y a los sordos no se las cuela?

No, porque los sordos de nacimiento, como nos concentramos en la visión, sabemos detectar los detalles periféricos del lenguaje corporal, y es en ellos precisamente donde detectamos los engaños del mentiroso, por mucho que sepa fingir con su cara.

Una virtud inestimable en política

Bueno, supongo que sí, pero la verdad es que cuando empecé a preocuparme por los demás yo no quería dedicarme a la política, pero casi me vi empujado hacia ella.

¿Cómo?

Fui el primer universitario sordo de la historia de Hungría; después, fui presidente de la Asociación de Sordos, y luego me licencié en Derecho y fui el primer letrado sordo que ejerció en mi país. Y en un bufete de prestigio... Enseguida tuve propuestas de los partidos para figurar en sus listas.

Veo que las aprovechó

He sido el primer eurodiputado sordo de la historia y eso también me convierte de facto en el representante en la Eurocámara de 50 millones de discapacitados europeos.

¿Cuántas veces ha intervenido?

Veinte.

¿La más importante?

La primera, porque también hizo historia: fue la primera utilización del lenguaje de signos en la Eurocámara.

Ya le he visto con todos esos intérpretes de signos

Es una expresión más de la diversidad cultural europea. Creo que es una riqueza.

¿Permitiría a sus hijos un implante de cóclea?

No.

¿Por qué? Porque no está demostrado que esa técnica sea eficiente siempre y, en cambio, impide a los niños sordomudos aprender el lenguaje de los signos, que sí los integra plenamente en todos los casos.

Pero hacerles el implante permitiría oír a muchos niños.

Ya veremos si se mejora la técnica. Si el implante no impidiera aprender el lenguaje de signos, lo mejor sería practicarlos y enseñar los signos, pero, como tras el implante no es posible aprender los signos, lo más seguro es enseñar los signos y no hacer el implante.

¿Qué porcentaje de niños intervenidos consigue oír con implante?

En Alemania logran éxitos en el 50 por ciento, pero con lo que cuesta el implante para 20 personas podemos pagar enseñanza del lenguaje de signos

para 10.000 sordos.

¿Qué países integran mejor a sus discapacitados?

En Europa tenemos dos modelos y los dos interesantes: los escandinavos han puesto el acento en el individuo; garantizan su capacitación profesional, personal y económica, pero los países latinos tal vez integren mejor socialmente al discapacitado. Deberíamos aprender de los dos modelos. Por cierto, que estuve hace poco en España estudiando su modelo de integración...

¿Y...? Magnífico. Estuve en un colegio de niños que oían y otros auditivamente impedidos. En la enseñanza se utilizaban los dos lenguajes, el español de signos y el español, y nadie podía distinguir por las notas o la actitud o capacidad de los estudiantes quién era o no era discapacitado.

Me alegro.

Mire, yo soy consciente de que mi presencia en la Eurocámara es cara y que integrar a los discapacitados requiere también un esfuerzo de todos, pero estoy convencido de que si les dan la oportunidad, la mayoría de los discapacitados trabajan y pagan sus impuestos y así devuelven esa inversión.

No lo dudo.

Pero ese es un esfuerzo que no depende sólo de 50 millones de europeos discapacitados, sino de los 500 millones de ciudadanos de la Unión Europea.

ANNEX 7: FOTOGRAFIES D'AJUTS AL HABITATGE I EN LA VIDA QÜOTIDIANA

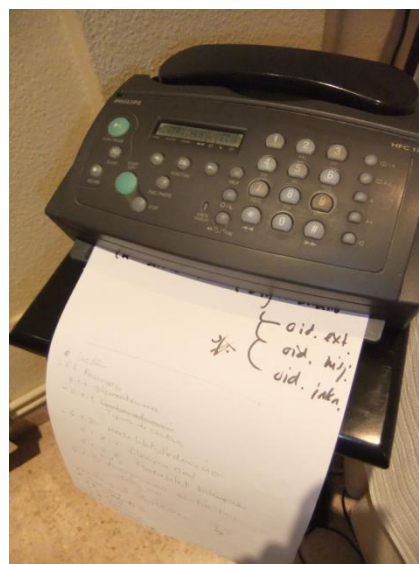
ANNEX 7:

FOTOGRAFIES

Totes les imatges d'aquesta pàgina són d e Font pròpia

Despertador vibrador de viatge.

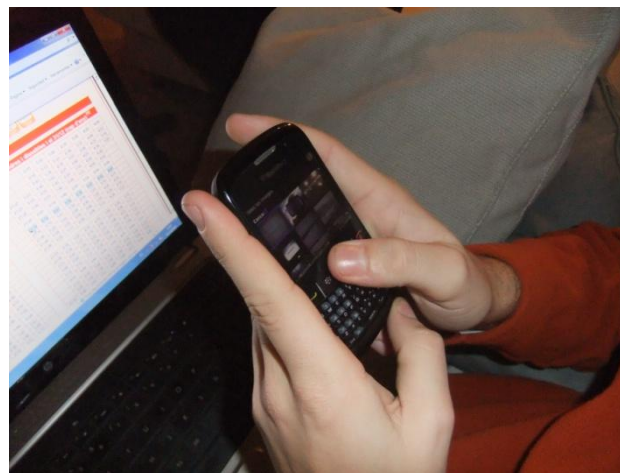
El fax era, sobretot anys enrere, una eina de comunicació molt útil pels sords, ja que per ells, era similar al telèfon.

Despertador lluminós i vibrador

Sistema que va connectat a les llums de la casa i que s'engenen i apaguen al trucar el timbre de la porta.

Les companyies telefòniques han adaptat una tarifa especial per persones sordes proporcionant-los Blackberrys, ja que les seves comunicacions són per mitjà de missatges de text.

ANNEX 8: ENTREVISTES

ENTREVISTES

ENTREVISTA A ANTONIO MARTÍNEZ

Antonio Martínez és sord i l'actual president de la FESOCA (Federació de sords de Catalunya).

1.-Desde la teva perspecitva com a president d'aquesta institució, quines són actualment les necessitats més prioritàries dins la comunitat sorda?

Actualmente es necesario dotar de un presupuesto económico a la recientemente aprobada Ley de la LSC para su correcto despliegue, la creación de empleo para las personas sordas, mejorar el servicio de los intérpretes de LSC, garantizar una educación completa para el alumnado sordo, garantizar el acceso a la información sin barreras de comunicación y reforzar el movimiento asociativo de las personas sordas.

2.-Desde la teva visió com a persona sorda, si aquestes necessitats es cobrissin, estaries d'acord en afirmar de que el principal problema és creat més per la societat, no tant com el fet de ser una persona sorda

Es una pregunta de difícil respuesta porque estamos viviendo en una sociedad competitiva en la que cada cual tiene que luchar para conseguir su propio espacio en todos los aspectos de la vida humana. Antes de "culpar" a la sociedad soy más partidario de que el sistema político sea más realista y dé respuestas más concretas a las necesidades de las personas sordas en este caso.

3.-Quin és el nombre de persones sordes que actualment estan realitzant estudis universitaris?

La única información que dispongo es la que me proporcionó la Conselleria d'Educació: 45 jóvenes sordos se han matriculado en la universidad este año. Es un dato altamente positivo y considero que es una buena consecuencia de la implantación de la educación bilingüe ya que ésta se puso en marcha en la misma época que la de la generación actual de estudiantes universitarios

sordos. En períodes anteriors, la inscripció universitària per part de persones sordas era mínima (unos 5 anuals y en condicions difícils).

ENTREVISTA A PEPITA CEDILLO:

Pepita Cedillo, sorda de naixement, autora del llibre *“hàblame a los ojos”*, i *“mira lo que te digo”*, logopeda i psicopedagoga que treballa en un centre d'agrupament de persones sordes a Barcelona.

Pepita Cedillo

1.-Per quina raó necessiten els nens sords el model d'un sord adult?

Perquè tingui referents, per saber com es pot viure com a persona sorda, per sentir-se més segurs de que es pot viure bé com a adult sord el dia de demà, que es pot viure de forma independent o casar-se, que pot conduir, que pot fer estudis universitaris, etc...

2.-Com s'estableix la comunicació per primera vegada amb un nen sord?

Si es tracta d'un bebè sord amb la seva mare, doncs amb la mirada, amb l'afecte, amb amor, amb interès de comunicar-se amb ell, ... Si es un nen més gran, doncs depèn, si sap o no la llengua de signes. En cas de que sàpiga la LS doncs hi ha diferents possibilitats: que un conegut presenti al desconegut, tenir en compte la presència de la mirada, dir-li que coneix tal persona que va parlar d'ell, etc

3.-Quina diries que és la principal dificultat per una persona sorda en l'àmbit de l'educació?

Si parles de persona sorda com a alumna, doncs la dificultat estaria en els professionals que no veuen la importància de la LS en l'educació dels sords, que veuen només des de la perspectiva mèdica, de l'orella i de la parla. Entre els professionals interessats en aprendre i enriquir aquesta llengua, la dificultat es trobaria en la falta de formació permanent i gratuïta de LS així com passa amb els pares i familiars de nens sords...

Si parles de persona sorda com a professional en l'àmbit de l'educació doncs, pot trobar-se amb situacions difícils on la majoria es oïdora però tot i això pel que respecta a la meua experiència també ajuda a créixer personalment. Pot

trobar-se també que entre els professionals que no creuen en la LS no acceptin que els sords “signants” treballin en l’educació exclusivament oral.

4.-Quines són les principals diferències entre un mètode d’educació oral i un bilingüe?

A l’educació oral no s’utilitza en cap moment la llengua de signes. Els nens poden estar un temps sense adquirir coneixements del currículum escolar del mateix nivell que els seus companys oïdors, poden estar aïllats per no seguir la conversació en grups durant l’hora del pati, poden no madurar com a joves i tenir una visió infantil del món...

A l’educació bilingüe s’utilitza la llengua de signes a més a més de l’oral. Els nens que han adquirit la LS des de petits doncs poden seguir la dinàmica de la classe, poden preguntar allò que no entén, poden voler saber més coses d’allò que s’està explicant a la classe, poden relacionar-se amb els seus iguals, sorgir conflictes i tractar de solucionar, es adir, madurar en la relació social, ... Pot passar que alguns no vulgui esforçar-se en l’oral perquè es senten ridículs parlant ben poc a poc, o que descobreixen que parlant amb els desconeguts no li entenen o saben que la seva veu no es bonica per demostrar a la resta, o per altres raons, mentre que altres sords bilingües li agraden fins i tot cantar... .

5.-Amb la teva experiència com a persona sorda, com et sents en una situació on només estàs envoltada de persones oïdors?

Doncs procuro concentrar-me en alguna activitat que em distregui, com per exemple, llegint, o busco algú que estigui disposat a parlar amb mi (m’agrada conversar amb els oïdors però d’un a un) o interpretar el que diuen els altres.

6.-Quin és el principal problema amb el que et trobes en el teu dia a dia?

Per ara no en tinc cap problema. Quan el trobo, com que un metge no parla clar, doncs li dic si pot escriure en el paper allò que em diu, o demano el servei d’interpretació quan hi ha una reunió de veïns de la comunitat, per exemple... Es a dir que tracto de trobar solucions davant de les dificultats que sorgeixen, o

d'evitar-les, com per exemple no participar en les trobades on tots són oïdors i no saben la LS.

7.-El fet de ser sorda t'ha representat problemes en els teus estudis o en la vida laboral?

Depèn de que entenem per problemes. No entenia als professors, perquè a la meua etapa estudiantil no estava reconeguda la figura del intèrpret de LS. Com ho solucionava, doncs, copiant els apunts que feien els meus companys, estudiant dels llibres que em recomanaven els professors i així vaig superant... Ara en la vida laboral, doncs demano com a favor als meus companys de feina que em facin d'intèrprets si no hi ha diners perquè vingui el intèrpret professional....

ENTREVISTA A MARTA VINARDELL:

Marta Vinardell, sorda, logopeda del CREDA, és professora d'un centre d'agrupament de persones sordes a Sabadell.

Marta Vinardell

1. Per quina raó necessiten els nens sords el model d'un sord adult?

Els nens sords, com tots els nens necessiten tenir referents lingüístics i d'identificació per poder desenvolupar-se integralment com a individus que formen part d'un col·lectiu o d'una determinada comunitat, però que també poden tenir altres referents.

Tenir un bon referent d'un adult sord no ha de ser només el d'aquella persona signant, sinò també el d'aquella persona que també parla, o bé també el d'aquella persona que fa les dues coses. Els nens sords no han de veure una persona sorda "reduccionista", sinò veure un ampli ventall de persones sordes amb estils lingüístics diferents

2. Cognitivament, quin és desenvolupament d'un nen sord? I quines són les diferències amb el d'un nen oïent?

Aquesta és una pregunta complexa, el sord no té perquè tenir dificultats cognitives si se li donen les eines comunicatives i lingüístiques adients a les seves necessitats.

3. Com s'estableix la comunicació per primera vegada amb un nen sord?

Principalment a través dels gestos i de la mirada. Amb l'estimulació primerenca poden establir un desenvolupament més proper pel que fa a la parla i a l'audició, si és que té un bon aprofitament. En el cas contrari, la llengua de signes juga un paper important en els primers estadis de la comunicació d'un nen sord.

4. Quina diries que és la principal dificultat per una persona sorda en l'àmbit de l'educació?

Que no se li apliquin les estratègies d'educació inclusiva adients per als seus aprenentatges. A vegades cada modalitat educativa, tant la oral com la bilingüe, poden presentar limitacions per a l'alumne sord. Cal donar totes les estratègies lingüístiques i d'accés a la informació possibles

5.Quines són les principals diferències entre un mètode d'educació oral i un bilingüe?

La oral és monolingüe i té una visió més audiològica i audioprotètica. La bilingüe contempla la LS com a llengua natural del sord i la vehicular pels seus aprenentatges, i té una visió comunicativa i social del sord amb la inclusió d'adults sords com a referents.

6.Quin dels mètodes creus que és el millor per l'aprenentatge d'un nen sord i per què?

Com a professional no em decanto per cap modalitat, només procuro donar el que els nens necessiten. Defenso tant la utilitat de la LO com la de la LS. Si un sord parla bé i escriu amb fluïdesa, tindrà una integració social molt més autònoma que no pas un sord que no tingui aquesta fluïdesa. Hem de ser realistes. Però, el sord també ha d'adquirir la LS perquè és una eina potent de comunicació i d'accés a la informació en moltes situacions formatives i comunitàries.

Un sord ha de parlar, escriure i signar el màxim possible. Un que només signa té molt menys possibilitats formatives, ja que no és fluid en LO ni en LE. Un sord que només parla, segurament li aniria molt bé conèixer la LS per obrir-se dins el món del sord i li donaria moltes possibilitats d'accés a la formació que per audició no li arribarien tots els continguts

7.Amb la teva experiència com a persona sorda, com et sents en una situació on només estàs envoltada de persones oïents?

No tinc cap reticència ni recel, sóc fluïda en comunicació oral i en lectura labial. En algun moment perdo una part de la informació, i la reclamo. Però és bo conèixer i acceptar les limitacions, i no ressignar-les.

8. Quin és el principal problema amb el que et trobes en el teu dia dia?

Cap. Essent bilingüe i competent en les dues llengües, ajusto els meus recursos en cada situació i àmbit.

A nivell social, al carrer, hi ha massa informació auditiva que se'ns escapa (calen més panells informatius que subtítulin). Però això és un àmbit involuntari.

9. El fet de ser sorda t'ha representat problemes en els teus estudis o en la vida laboral?

No, si un sord té una bona formació, sobretot en la llengua de la societat, no té perquè tenir dificultats. La fluïdesa comunicativa juga un paper important en la inserció laboral segons en quines feines. Personalment, dins de l'àmbit de l'educació, no m'ha suposat cap dificultat. Conec a persones sordes que sí en tenen dificultats, dins del mateix àmbit, i reconeixen que és per competències comunicatives i lingüístiques

ANNEX 9: VÍDEO DE LA VIDA D'EN PERE

ANNEX 9:

El vídeo al que faig referència és el que hi ha adjuntat al final d'aquest treball, el que pretenc amb aquest vídeo és que pugueu observar accions quotidianes de la vida de qualsevol jove i de la manera en les viu un sord com en Pere, que tot i les dificultats i l'esforç que representa el fet de ser sord en un món d'oïents, ell viu feliç i orgullós de ser com és, portant una vida el més normalitzada possible.